# Kulturutskottets betänkande

# 1977/78:18

**med anledning av propositionen 1977/78:100 såvitt gäller anslag till allmänna kulturändamål, teater, dans och musik, film, litteratur och folkbibliotek, bildkonst samt arkiv, kulturminnesvård, museer och utställningar jämte motioner**

## Allmänna kulturändamål

1. **Statens kulturråd: Förvaltningskostnader.** Utskottet tillstyrker regeringens i propositionen 1977/78:100 bilaga 12 (utbildningsdepartementet) under punkten B 1 (s. 16–19) framlagda förslag och hemställer

att riksdagen till *Statens kulturråd: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 8 789 000 kr.

2. **Statens kulturråd: Utrednings- och utvecklingsverksamhet.** Regeringen har under punkten B 2 (s. 19–21) föreslagit riksdagen att till Statens kulturråd: Utrednings- och utvecklingsverksamhet för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 1 379 000 kr.

Regeringens förslag innebär en anslagshöjning med 857 000 kr. Vid beräkningen av detta belopp har hänsyn tagits till dels att rådet hemställt om ökade resurser för sitt utredningsarbete, dels att rådet anhållit om särskilda medel för forsknings- och utvecklingsverksamhet inom kulturområdet. I det belopp som rådet begärt för sistnämnda ändamål ingår medel för två konkreta projekt som LO, TCO, ABF och TBV resp. Studieförbundet Vuxenskolan tagit initiativ till. Båda projekten går ut på att engagera nya grupper i kulturaktiviteter. Syftet med det första projektet, som benämns Kultur och arbetsliv, är att med arbetsgemenskapen på en viss arbetsplats som utgångspunkt söka nå personer som normalt inte deltar i kulturella aktiviteter. Verksamheten skall bidra till individens utveckling och till att förbättra kontakterna mellan och inom olika grupper av anställda. Inom det andra projektet, vars tema är Gemenskap mellan generationerna, kommer nya arbetsformer att prövas och försök att göras för att i bostadsområden bryta isolering och nå nya grupper med kulturella aktiviteter.

*Motionen*

I motionen 1977/78:1522 av Ingrid Diesen m. fl. (m) yrkas

1. att riksdagen till Statens kulturråd: Utrednings- och utvecklingsarbete för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 679 000 kr.,

2. att riksdagen, under förutsättning av bifall till yrkandet 1, till Riksantikvarieämbetet: Vård och underhåll av fornlämningar och kulturhistoriskt värdefulla byggnader anvisar 4 887 000 kr.

Motionärerna anser att kulturrådet belastats med alltför många uppdrag och att det därför är oklokt att sätta i gång de båda projekt som LO m. fl. resp. Studieförbundet Vuxenskolan tagit initiativ till. Det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet bör därför minskas med 700 000 kr. och riksantikvarieämbetets anslag till vård och underhåll av fornlämningar och kulturhistoriskt värdefulla byggnader i stället höjas med motsvarande belopp.

*Utskottet*

Regeringens förslag innebär bl. a. att ändamålet med förevarande anslag utvidgas till att omfatta även forsknings- och utvecklingsverksamhet inom kulturområdet. Utskottet anser detta värdefullt. Utskottet tillstyrker också den föreslagna anslagshöjningen som bl. a. är avsedd att möjliggöra påbörjandet av ovannämnda, av LO m. fl. resp. Studieförbundet Vuxenskolan planerade projekt vilka båda går ut på att söka engagera nya grupper i kulturaktiviteter. Utskottet avstyrker alltså förslaget i motionen 1977/78:1522 om en sänkning av anslaget med 700 000 kr. i förhållande till regeringens förslag.

Yrkande 2 i motionen, som av motionärerna gjorts villkorligt och beroende av riksdagens bifall till yrkande 1, behandlar utkottet under punkten 27 i det följande.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionen 1977/78:1522, yrkande 1, till *Statens kulturråd: Utrednings- och utvecklingsverksamhet* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 1 379 000 kr.

3. **Bidrag till kulturprogram inom föreningslivet m. m.** Regeringen har under punkten B 3 (s. 22–23) föreslagit riksdagen att till Bidrag till kulturprogram inom föreningslivet m. m. för budgetåret 1978/79 anvisa ett anslag av 16 915 000 kr.

I propositionen erinras om att medel under förevarande anslag anvisats sedan budgetåret 1974/75 och att det alltså nu är fråga om fjärde bidragsåret. Kulturrådet har för avsikt att under innevarande budgetår påbörja en utvärdering av verksamheten, och mot den bakgrunden föreslår regeringen att den betydande höjning av anslaget som föreslagits av kulturrådet begränsas till 1 milj. kr., vartill läggs 250 000 kr. till förmedlingsbyråns verksamhet.

*Motionerna*

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1977/78:556 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar

a) att till Bidrag till kulturprogram inom föreningslivet m. m. anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 800 000 kr. förhöjt anslag av 17 715 000 kr., varvid bidraget till kulturprogram inom föreningslivet skall utgå med 16 250 000 kr.,

b) att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om fördelningsgrunderna för Bidrag till kulturprogram inom föreningslivet m. m.,

c) att bidragen för kulturprogram bland handikappade fördelas direkt till handikapporganisationerna (yrkande 1 a, b och c),

1977/78:1388 av Rolf Hagel (apk) och Alf Lövenborg (apk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen under punkten B 3 Bidrag till kulturprogram inom föreningslivet m. m. beviljar den av statens kulturråd begärda anslagshöjningen med sammanlagt 8 079 000 kr., yrkande 1.

Motionen 1977/78:556 berör en rad anslag till olika kulturändamål. Motionärerna uttalar att förslagen om nya kulturpolitiska insatser i årets budgetproposition är av betydligt blygsammare omfattning än motsvarande förslag under de senaste åren. De anser dessutom att de kulturpolitiska insatserna i år liksom förra året getts en annan inriktning än tidigare.

Det gäller fördelningen av resurserna mellan den institutionaliserade kulturverksamheten å ena sidan och den viktiga kulturella verksamhet som bedrivs av organisationer och folkrörelser å andra sidan. Motionärerna uttalar också att den anslagshöjning som beslutats för innevarande budgetår och den som nu i budgetpropositionen föreslås för nästa budgetår inte är tillräcklig som kompensation för den urholkning av anslagen som inflationen vållar. Motionärerna betonar den stora betydelse folkrörelserna har för utvecklingen av den lokala kulturverksamheten och finner det förvånande att regeringen lägger fram förslag som innebär påtagliga försämringar just för folkrörelsernas kulturverksamheter.

Mot den bakgrund som härmed i korthet angivits föreslår motionärerna höjningar utöver regeringens förslag av en rad anslag under avsnittet B i budgetpropositionens bilaga 12, däribland av nu förevarande anslag till Bidrag till kulturprogram inom föreningslivet m. m. med 800 000 kr. Hela detta belopp föreslås bli tillfört anslagsposten 1 Kulturprogram inom föreningslivet som enligt motionärernas åsikt bör uppgå till 16 250 000 kr. (yrkande 1 a).

I motionen berörs även frågan om fördelningen av anslaget. Motionärerna erinrar om att de medel som anvisas till kulturprogram inom föreningslivet enligt uttalande i propositionen 1974:28 uteslutande bör riktas till föreningslivet. Studieförbunden har i allmänhet stark förankring i föreningslivet och kan som förmedlare av bidraget tillgodose de intentioner som uttalats i nämnda proposition. Förmedlingsbyrån för kulturprogram inom föreningslivet, som har i uppgift att fördela bidragen, har också eftersträvat en sådan användning av anslagen.

Vid riksmötet 1976/77 uttalade kulturutskottet att utskottet fann det

rimligt att resp. studieförbunds totala verksamhet i fråga om kulturaktiviteter tillmättes avgörande betydelse vid fördelningen av bidragen. Något särskilt beslut av riksdagen i denna fråga var enligt utskottets bedömning inte erforderligt (KrU 1976/77:44, s. 12).

Motionärerna anser att detta uttalande utgjorde ett direkt ingrepp i förmedlingsbyråns frihet att själv söka finna fördelningsprinciper som står i överensstämmelse med nyssnämnda proposition. Uttalandet innebar också att studieförbundens folkrörelseanknytning inte tillmättes samma betydelse som tidigare. I avvaktan på den i budgetpropositionen aviserade utvärderingen av nu ifrågavarande verksamhet bör statsmakterna enligt motionärernas mening avstå från att ingripa i fördelningsgrunderna för bidraget. Denna uppfattning bör riksdagen som sin mening ge till känna för regeringen (yrkande 1 b).

En viss del av anslagsposten Kulturprogram inom föreningslivet är avsedd för kulturprogram bland handikappade. Även denna del fördelas av förmedlingsbyrån till studieförbunden. Motionärerna uttalar, med hänvisning till den syn på folkrörelsernas uppgifter som utvecklats i motionen, att bidragen till kulturprogram bland handikappade av förmedlingsbyrån bör fördelas direkt till handikapporganisationerna. I motionen yrkas att riksdagen skall fatta ett beslut av denna innebörd (yrkande 1 c).

I motionen 1977/78:1388 framförs en allmän kritik mot regeringens förslag i fråga om anslag till olika kulturändamål. Motionärerna uttalar att budgetpropositionen innebär att kulturen i vissa avseenden sätts på svältkost och yrkar, såvitt gäller förevarande anslag, en höjning med hela det av statens kulturråd begärda beloppet, 8 079 000 kr., vilket är 6 829 000 kr. mer än som föreslagits i propositionen.

*Utskottet*

Utskottet har vid sin genomgång av kulturavsnittet i budgetpropositionen med tillfredsställelse konstaterat att regeringen funnit det möjligt att bereda utrymme för viktiga förstärkningar på kulturområden där resursbehoven hittills inte kunnat tillgodoses. Detta har kunnat uppnås trots att det genomgående varit nödvändigt att iaktta stor återhållsamhet i fråga om utgiftsökningar. Utskottet är medvetet om att det på olika punkter kan finnas anledning att beklaga de begränsningar i fråga om anslagshöjningar som befunnits nödvändiga men kan inte tillstyrka att riksdagen, så som önskas i motionen 1977/78:556, på punkt efter punkt med allmänt hållna motiveringar beslutar om höjningar av de anslagsbelopp som föreslagits i budgetpropositionen. Utskottet avstyrker motionen 1977/78:556, yrkande 1 a, om en höjning av förevarande anslag med 800 000 kr. Denna ståndpunkt innebär att utskottet också avstyrker motionen 1977/78:1388 om en höjning av anslaget med 6 829 000 kr. över regeringens förslag.

Vad angår det i motionen 1977/78:556 framställda yrkandet 1 b angående fördelningsgrunderna för bidrag till kulturprogram inom föreningslivet får utskottet till en början erinra om att utskottet i ovannämnda betänkande 1976/77:44 härom uttalade följande.

"Eftersom det belopp som anvisas till kulturprogram inom föreningslivet inte kan överskridas är en fördelning mellan bidragsmottagarna/studieförbunden nödvändig. Beslut om hur denna fördelning skall göras fattas, som tidigare nämnts, av förmedlingsbyråns styrelse. Principerna för fördelning har diskuterats livligt sedan bidraget infördes. Två olika fördelningsmodeller har tillämpats. Budgetåren 1974/75 och 1975/76 fördelades tillgängliga medel mellan studieförbunden på så sätt att en tredjedel fördelades med hänsyn till antalet avdelningar inom studieförbundens medlemsorganisationer, en tredjedel med hänsyn till antalet medlemmar i dessa organisationer och en tredjedel med hänsyn till antalet redovisade cirkeltimmar inom respektive studieförbund.

Numera föreligger en samlad statistik över studieförbundens totala verksamhet med kulturaktiviteter, omfattande arrangemang såväl med som utan statsbidrag. Från och med innevarande budgetår har därför, som framgått av det föregående, antalet redovisade kulturarrangemang intagit studiecirkeltimmarnas plats som fördelningsunderlag.

Den viktigaste utgångspunkten vid bedömningen av olika fördelningsprinciper måste som utskottet ser det vara i vilken mån principerna bidrar till att ge den inriktning av stödet som riksdagen godtog 1974. Syftet med bidraget var framför allt att ge föreningar, organisationer och andra grupper möjligheter att efterfråga kulturprogram i ökad utsträckning och därigenom ge föreningarnas verksamhet ökad bredd. Samtidigt var avsikten att föra ut kulturprogram till grupper och miljöer som vanligen inte nås av institutionernas kulturutbud.

Det ankommer på förmedlingsbyrån att fördela bidraget. Enligt vad utskottet erfarit planeras inom statens kulturråd en utvärdering av anslagets hittillsvarande effekter, varvid man bl. a. avser att undersöka vilka enskilda personer och grupper som tagit del av kulturarrangemangen.

Statsbidraget har möjliggjort att kulturprogram kommit till stånd i ökad omfattning inom föreningslivet. Bidraget skall täcka kostnader förenade med verksamheten. Utskottet finner det rimligt att vid fördelningen av bidraget respektive studieförbunds totala verksamhet i fråga om kulturaktiviteter tillmäts avgörande betydelse. Ett särskilt beslut av riksdagen i denna fråga är enligt utskottets bedömning ej erforderligt varför utskottet avstyrker yrkandet i motionen 1976/77:1132."

Med hänvisning till vad utskottet sålunda uttalade förra året avstyrker utskottet motionen 1977/78:556, yrkande 1 b.

En viss del av anslagsposten Kulturprogram inom föreningslivet är avsedd för kulturprogram för handikappade. I motionen 1977/78:556 yrkas att riksdagen beslutar att denna del av anslagsposten av förmedlingsbyrån för

kulturprogram skall fördelas direkt till handikapporganisationerna (yrkande 1 c). Ett i sak identiskt motionsyrkande förelåg till bedömning vid riksmötet 1976/77 men avstyrktes då av kulturutskottet i betänkandet 1976/77:44. Utskottet uttalade därvid att det enligt utskottets uppfattning är värdefullt att bidraget till kulturprogram för handikappade kan användas för program avsedda för dem som är anslutna till handikapporganisationer och för program som vänder sig till handikappade som står utanför organisationerna. Utskottet befarade också att den frihet som nu finns att pröva olika former av kulturell verksamhet där såväl handikappade människor som andra deltar skulle minska med det i den då föreliggande motionen förordade sättet för bidragsfördelningen. Utskottet finner inte någon anledning att inta någon annan ståndpunkt i denna fråga än förra året och avstyrker därför motionen 1977/78:556, yrkande 1 c.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionerna 1977/78:556, yrkande 1 a, och 1977/78:1388, yrkande 1, till *Bidrag till kulturprogram inom föreningslivet m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett anslag av 16 915 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1977/78:556, yrkande 1 b,
3. att riksdagen avslår motionen 1977/78:556, yrkande 1 c.

4. **Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer.** Regeringen har under punkten B 4 (s. 23–27) föreslagit riksdagen att till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 10 406 000 kr.

Regeringens förslag innebär en anslagshöjning med 1 081 000 kr. Hur detta belopp fördelar sig på olika anslagsposter framgår av följande sammanställning i vilken också redovisats hur innevarande års anslag disponerats och de förändringar för nästa budgetår som föreslagits av statens kulturråd.

| | 1977/78 | Beräknad ändring 1978/79 | |
|---|---|---|---|
| | | Statens kulturråd | Föredraganden |
| 1. Centrala amatörorganisationer | 2 010 000 | + 1 238 000 | + 465 000 |
| 2. Experiment och utvecklingsarbete inom kulturell verksamhet bland amatörer | 2 000 000 | + 890 000 | – |
| 3. Centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden | 2 000 000 | + 1 050 000 | + 160 000 |
| 4. Folkparkernas centralorganisation för central service och andra gemensamma insatser samt för Folkparkernas artistförmedling | 1 850 000 | + 2 471 000 | + 300 000 |
| 5. Folkets husföreningarnas riksorganisation för anordnande av bl. a. konstutställningar och s. k. kulturhörnor | 770 000 | + 446 000 | + 60 000 |
| 6. Vissa internationella organisationer | 205 000 | + 225 000 | + 21 000 |
| 7. Kurser, konferenser, resor, festivaler och gästspel | 490 000 | + 359 000 | + 75 000 |
| 8. Föreningar och organisationer för utrustning | – | + 450 000 | – |
| 9. Kulturverksamhet bland språkliga minoriteter | – | + 500 000 | – |
| 10. Särskilda kulturprojekt | – | + 1 200 000 | – |
| | **9 325 000** | **+ 8 829 000** | **+ 1 081 000** |

*Motionerna*

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1977/78:448 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar att anslaget under Utbildningsdepartementet B 4 centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden höjs med 2 500 000 kr. och uppgår till 4 500 000 kr. (yrkande 1),

1977/78:556 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar att till Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 490 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 10 896 000 kr., varvid anslagsposten 2 skall utgå med

2 260 000 kr., anslagsposten 3 med 2 260 000 kr., anslagsposten 4 med 2 240 000 kr. samt anslagsposten 5 med 870 000 kr. (yrkande 2),

1977/78:875 av Eva Hjelmström m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att anslaget B 4, Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer för tillgodoseende av punkten 1 Centrala amatörorganisationer höjs med 1 238 000 kr. över nuvarande belopp och utgår med 3 248 000 kr. (yrkande 3),

1977/78:1388 av Rolf Hagel (apk) och Alf Lövenborg (apk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar att under punkten B 4 Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer bevilja de av statens kulturråd begärda anslagshöjningarna med tillsammans 8 829 000 kr. (yrkande 2).

*Utskottet*

De fyra motioner som utskottet behandlar under denna punkt går alla ut på en ökning av medelsanvisningen i förhållande till regeringens förslag, men önskemålen fördelar sig olika på de olika poster under anslaget som redovisats i sammanställningen på s. 7 i det föregående.

Posten 1 Centrala amatörorganisationer föreslås i propositionen höjd med 465 000 kr., och det betonas särskilt att ett ökat stöd till dessa organisationer är angeläget inte minst för att göra det möjligt för dem att utveckla repertoarer och arbetsformer. Utskottet anser sig inte kunna tillstyrka någon ytterligare höjning och avstyrker därför de i motionerna 1977/78:875, yrkande 3, och 1977/78:1388, yrkande 2, framförda förslagen om en ytterligare höjning med 773 000 kr.

Även beträffande posten 2 Experiment och utvecklingsarbete inom kulturell verksamhet bland amatörer ansluter sig utskottet till förslaget i propositionen, vilket innebär anvisande av oförändrat belopp, 2 000 000 kr. Utskottet avstyrker såväl yrkandet i motionen 1977/78:556 om en höjning av denna post med 260 000 kr. som yrkandet i motionen 1977/78:1388 som innebär en höjning med 890 000 kr.

Medel till centrumbildningar på olika konstnärliga områden beräknas under anslagsposten 3. Av den sammanlagda anslagshöjning som föreslås i propositionen avser 160 000 kr. denna post. Ytterligare höjningar föreslås i tre av motionerna, nämligen i motionen 1977/78:448 med 2 340 000 kr., i motionen 1977/78:556 med 100 000 kr. och i motionen 1977/78:1388 med 890 000 kr. Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen och avstyrker sålunda de tre sistnämnda motionsyrkandena.

Av den i propositionen föreslagna anslagshöjningen avser 300 000 kr. anslagsposten 4 ur vilken medel utgår till Folkparkernas centralorganisation för central service m. m. I motionen 1977/78:556 yrkas en ytterligare höjning av denna post med 90 000 kr. I motionen 1977/78:1388, yrkande 2, som på varje punkt går ut på höjningar med de belopp som statens kulturråd

föreslagit i sin anslagsframställning, föreslås en höjning av posten 4 med 2 171 000 kr. utöver regeringsförslaget. Utskottet ansluter sig till propositionen och avstyrker nu ifrågavarande båda motionsyrkanden.

Även i fråga om anslagsposten 5, som avser bidrag till Folkets husföreningarnas riksorganisation, biträder utskottet propositionens förslag. Utskottet avstyrker alltså även här föreliggande yrkanden om anslagshöjningar i motionen 1977/78:556 (40 000 kr.) och motionen 1977/78:1388 (386 000 kr.).

Posterna 6–10 i den i det föregående införda sammanställningen föreslås i motionen 1977/78:1388, som redan framgått, uppförda med de belopp som föreslagits av statens kulturråd. Utskottet avstyrker motionen, såvitt den nu är i fråga.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till centrala amatörorganisationer avslår motionerna 1977/78:875, yrkande 3, och 1977/78:1388, yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga,
2. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till experiment och utvecklingsarbete avslår motionerna 1977/78:556, yrkande 2, och 1977/78:1388, yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga,
3. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till centrumbildningarna avslår motionerna 1977/78:448, yrkande 1, 1977/78:556, yrkande 2, och 1977/78:1388, yrkande 2, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,
4. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till Folkparkernas centralorganisation avslår motionerna 1977/78:556, yrkande 2, och 1977/78:1388, yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga,
5. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till Folkets husföreningarnas riksorganisation avslår motionerna 1977/78:556, yrkande 2, och 1977/78:1388, yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga,
6. att riksdagen beträffande frågan om ökade bidrag i förhållande till vad som beräknats i propositionen till de med anslaget avsedda ändamål som inte behandlats under momenten 1–5 i denna hemställan avslår motionen 1977/78:1388, yrkande 2, såvitt nu är i fråga,
7. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med bifall till propositionen 1977/78:100 samt med avslag på motionerna

1977/78:448, yrkande 1, 1977/78:556, yrkande 2, 1977/78:875, yrkande 3, och 1977/78:1388, yrkande 2, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 10 406 000 kr.

5. **Bidrag till särskilda kulturella ändamål.** Regeringen har under punkten B 5 (s. 28–29) föreslagit riksdagen att till Bidrag till särskilda kulturella ändamål för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 3 817 000 kr.

Ur detta anslag lämnas bidrag till olika ändamål inom kulturområdet, för vilka bidragsbehovet är regelbundet återkommande. Det finns också ett visst utrymme inom anslaget för att tillgodose nya behov och stödja nya initiativ, varigenom utveckling och förnyelse av kulturlivet främjas.

I propositionen redovisas bl. a. att vissa överföringar av medel såväl till som från anslaget medför en minskning av medelsbehovet med 1 237 000 kr. För nästa budgetår föreslås anslaget uppfört med 3 817 000 kr. vilket innebär en ökning med 788 000 kr. sedan hänsyn tagits till de gjorda överföringarna. Vid beräkningen av medelsbehovet har hänsyn tagits till att det ansetts lämpligt att under anslaget reservera ett belopp av 425 000 kr. till regional museiverksamhet i Stockholms län. I vilken utsträckning detta belopp kommer att disponeras för nämnda ändamål eller till provisoriskt bidrag till Stockholms stadsmuseum anges bero på hur frågan om en länsmuseiverksamhet i Stockholms län utvecklar sig. En närmare redogörelse för denna fråga lämnas i propositionen under punkten B 58 Bidrag till regionala museer.

*Utskottet*

Den beräkning av medelsbehovet som gjorts i propositionen har inte gett utskottet anledning till erinran. Utskottet återkommer i det följande under punkten 32 till frågan om bidrag till regional museiverksamhet i Stockholms län.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen till *Bidrag till särskilda kulturella ändamål* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 3 817 000 kr.

6. **Bidrag till samisk kultur.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten B 6 (s. 30) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till samisk kultur* för budgetåret 1978/79 anvisar ett anslag av 1 250 000 kr.

7. **Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet.** Regeringen har under punkten B 7 (s. 30–33) föreslagit riksdagen att till Bidrag till de

handikappades kulturella verksamhet för budgetåret 1978/79 anvisa ett anslag av 13 010 000 kr.

*Motionen*

I motionen 1977/78:1388 av Rolf Hagel (apk) och Alf Lövenborg (apk) yrkas, såvitt nu är i fråga, att riksdagen beslutar att under punkten B 7 Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet bevilja den av skolöverstyrelsen m. fl. begärda anslagsökningen av 4 425 000 kr. till biblioteksverksamheten för synskadade (yrkande 3).

*Utskottet*

Genom beslut av riksdagen förra året med anledning av propositionen 1976/77:87, bil. 1, om insatser för de handikappades kulturella verksamhet har bidraget till Synskadades riksförbunds biblioteksverksamhet för innevarande budgetår ökat med 5 800 000 kr. I propositionen föreslås nu en ytterligare ökning med 1 310 000 kr. Mot den bakgrunden anser sig utskottet inte böra tillstyrka den i motionen 1977/78:1388 (yrkande 3) föreslagna höjningen med ytterligare 3 115 000 kr. Utskottet biträder regeringens förslag och hemställer

att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionen 1977/78:1388, yrkande 3, till *Bidrag till de handikappades kulturella verksamhet* för budgetåret 1978/79 anvisar ett anslag av 13 010 000 kr.

8. **Bidrag till konstnärer m. m.** Regeringen har under punkten B 8 (s. 33–36) föreslagit riksdagen att dels godkänna vad i propositionen förordats om konstnärsbidragets maximibelopp, dels till Bidrag till konstnärer m. m. för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 23 332 000 kr.

Förslaget i propositionen innebär att maximibeloppet för konstnärsbidrag höjs från 30 000 kr. till 33 000 kr. och att anslaget höjs med 2 655 000 kr., varav 1 milj. kr. för projektbidrag till filmproduktion.

*Utskottet*

I motionen 1977/78:730 av Georg Andersson m. fl. (s) framförs vissa synpunkter på dispositionen av det föreslagna beloppet av 1 milj. kr. för projektbidrag till filmproduktion. Utskottet återkommer i det följande under punkten 19 till denna motion.

Regeringens förslag i fråga om konstnärsbidragets maximibelopp och om anslagets storlek för nästa budgetår har inte gett utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen godkänner vad i propositionen 1977/78:100 under punkten B 8 förordats om konstnärsbidragets maximibelopp,
2. att riksdagen till *Bidrag till konstnärer m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 23 332 000 kr.

9. **Inkomstgarantier för konstnärer.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten B 9 (s. 36) och hemställer

att riksdagen till *Inkomstgarantier för konstnärer* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 3 775 000 kr.

10. **Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten B 10 (s. 37–40) och hemställer

1. att riksdagen godkänner vad i propositionen 1977/78:100 under punkten B 10 anförts om biblioteksersättningens grundbelopp,
2. att riksdagen godkänner vad i propositionen 1977/78:100 under punkten B 10 anförts om reglerna för biblioteksersättning och författarpenning i fråga om till Sverige invandrade, utländska upphovsmän,
3. att riksdagen till *Ersättning åt författare m. fl. för utlåning av deras verk genom bibliotek m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 28 320 000 kr.

## Teater, dans och musik

11. **Bidrag till Svenska riksteatern.** Regeringen har under punkten B 11 (s. 49–54) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Svenska riksteatern för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 63 511 000 kr.

I Jönköpings län har landstinget tagit initiativ till att starta en regional teaterensemble i samarbete med Riksteatern. Riksteatern är beredd att medverka i ett sådant samarbete och har ansökt om medel för en teater med totalt tolv anställda fr. o. m. den 1 juli 1978.

Vid beräkningen av bidraget till Riksteatern har upptagits medel för inrättande av en fast teater i Jönköpings län. Föredragande statsrådet har utgått från att statens del av kostnaderna för teatern i enlighet med tidigare fastlagda principer skall motsvara 60 % av lönekostnaderna i enlighet med de regler som gäller för statsbidrag till nyinrättade regionala och lokala teaterinstitutioner.

Riksteatern har bl. a. hemställt om medel för ytterligare fyra dansare vid vardera Cramér- och Cullbergbaletterna. Med hänsyn till angelägenheten av

ökade insatser på dansområdet föreslås i propositionen en ökning som avses göra det möjligt för Riksteatern att anställa ytterligare sex dansare vid Cullbergbaletten. Dessutom beräknas att baletten skall kunna genomföra en längre utlandsturné.

Kulturrådet, som utrett frågan om inrättande av en yrkesmässigt verksam finskspråkig teaterensemble i Sverige, föreslår att en sådan ensemble tillskapas inom Riksteaterns ram fr. o. m. den 1 juli 1978. Därutöver föreslår rådet ökade resurser för finska gästspel och finskspråkig amatörteaterverksamhet. Statsrådet anmäler att beredningen av frågan om inrättande av en särskild ensemble kommer att fortsätta och föreslår i avvaktan härpå att medel under detta bidragsanslag anvisas för en utökning av den finska gästspelsverksamheten.

*Utskottet*

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till bidrag till Svenska riksteatern för nästa budgetår vilket bl. a. innebär att önskemålen om en fast teater i Jönköpings län kan realiseras.

Utskottet har erfarit att Länsteatern i Kopparbergs län – den s. k. Dalateatern – som nu har landstingskommunalt huvudmannaskap, nästa budgetår torde komma att få Riksteatern som huvudman. Medel för sistnämnda ensemble utgår från anslaget B 15 Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner. För det fall denna ändring av huvudmannaskapet kommer till stånd anser utskottet att medel från sistnämnda anslag bör få disponeras av Riksteatern för avsedd verksamhet vid Dalateatern. Utskottet återkommer till denna fråga under punkten 15 i betänkandet.

Vidare vill utskottet förorda att den förstärkning som beräknats under detta anslag för ökade insatser på dansområdet inte binds till att gälla enbart Cullbergbaletten. Det bör överlämnas till Riksteatern att besluta om fördelningen av medel på de båda dansensembler som ligger under Riksteatern, nämligen Cramér- och Cullbergbaletterna.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen till *Bidrag till Svenska riksteatern* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 63 511 000 kr.

12. **Bidrag till Operan och Dramatiska teatern.** Regeringen har under punkten B 12 (s. 54–58) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Operan och Dramatiska teatern för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 119 122 000 kr.

Statsbidragsberäkningen till Operan och Dramatiska teatern grundas på av regeringen för resp. teatrar fastställda inkomst- och utgiftsstater. Av propositionen framgår bl. a. att någon kompensation i form av ökat

statsbidrag inte beräknats för det kommunala bidrag till Operan som inte längre kommer att utgå från Stockholms kommun och som de senaste budgetåren uppgått till 300 000 kr. Vidare anges att det ökade medelsbehov som följer av 1977 års avtalsförhandlingar på teater- och musikområdena ännu inte kunnat beräknas och att regeringen senare återkommer till riksdagen i denna fråga. Statsbidraget till Operan i den i propositionen återgivna inkomst- och utgiftsstaten utgör för innevarande budgetår 67 145 000 kr. och föreslås öka med 11 966 000 kr. I en från utbildningsdepartementet inkommen skrivelse har till utskottet anmälts att det uppstått ett fel i beräkningen av anslaget till Operan. Med hänsyn härtill har departementet uttalat att ökningen av statsbidraget bör vara 12 266 000 kr., dvs. 300 000 kr. mer än vad som föreslagits i propositionen. Departementet anhåller att utskottet vid sin prövning av frågan om anslag till Operan och Dramatiska teatern beaktar detta.

*Utskottet*

De ändringar som i propositionen föreslås beträffande utgifts- och inkomststaten för Operan budgetåret 1978/79 innebär bl. a. att inkomst- och utgiftssidan vardera uppgår till 85 533 000 kr. Därav svarar lönekostnaderna för den största enskilda utgiftsposten, nämligen 63 650 000 kr. Det ökade medelsbehov som följer av 1977 års avtalsförhandlingar på teater- och musikområdet har inte beaktats i detta belopp liksom inte heller eventuella kostnadsförändringar beträffande de sociala avgifterna. I fråga om ökat medelsbehov till följd av nämnda faktorer avser regeringen – såsom regelmässigt skett – att återkomma.

Utskottet har inte någon erinran mot den ståndpunkt föredragande statsrådet i propositionen intagit i fråga om kompensation för bortfall av bidrag från Stockholms kommun. Utskottet anser inte att det finns tillräckliga skäl för riksdagen att nu göra den ändring av statsbidragsbeloppet som föreslagits i utbildningsdepartementets särskilda skrivelse. Utskottet förordar således att riksdagen anvisar de i propositionen föreslagna statliga bidragen av 79 111 000 kr. till Operan och 40 011 000 kr. till Dramatiska teatern, eller totalt 119 122 000 kr.

Utskottet hemställer

att riksdagen till *Bidrag till Operan och Dramatiska teatern* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 119 122 000 kr.

13. **Rikskonsertverksamhet.** Regeringen har under punkten B 13 (s. 58–61) föreslagit riksdagen att till Rikskonsertverksamhet för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 26 613 000 kr.

*Motionen*

I motionen 1977/78:1516 av Lars Ahlmark m. fl. (m) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående behovet av en prövning av verksamheten vid Stiftelsen Institutet för rikskonserter.

Motionärerna anser att en övergripande bedömning måste göras i fråga om Rikskonserters framtida roll och uppgifter. De menar att det planerings- och utredningsarbete som nu pågår, nämligen kulturrådets regionala musikplanering och utredning om fonogramverksamheten samt riksdagens revisorers granskning, inte kan ge det samlade grepp som erfordras.

*Utskottet*

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning för nästa budgetår.

Med anledning av motionen 1977/78:1516 får utskottet anföra följande.

Under innevarande budgetår har ett regionalt musiksamarbete inletts i Västerbottens län under medverkan av bl. a. Rikskonserter och regionmusiken. En huvudfråga inom musikområdet under 1978/79 blir enligt statens kulturråd att stimulera den fortsatta utvecklingen av regionalt ansvarstagande inom området. Rikskonserter och regionmusiken berörs i hög grad av kommande initiativ och försöksverksamhet med regional musikplanering. Kulturrådet framhåller i sin anslagsframställning att det är viktigt att dessa institutioner ges möjlighet att utveckla sin verksamhet så att de blir förberedda för en ökad kommunalisering inom musikområdet. Utskottet räknar med att Rikskonserters framtida verksamhet kommer att ingående belysas under arbetet med den regionala musikplaneringen.

Vad beträffar Rikskonserters försöksverksamhet med produktion och distribution av fonogram bör noteras att kulturrådet i sin utredning om stödet till fonogramverksamhet studerar resultatet av nämnda verksamhet. Rådets utredning väntas föreligga under nästa budgetår.

Som anges i motionen har en central fråga i debatten om Rikskonserters verksamhet varit institutets svårigheter att få fram arbetstillfällen för artister inom musikområdet. Utskottet har erfarit att Rikskonserter inlett samarbete med arbetsförmedlingen för att söka komma till rätta med problemen.

Det framgår också av motionen att riksdagens revisorer undersökt Rikskonserters organisation m. m. och att en granskningspromemoria kommer att framläggas under första halvåret 1978.

Utskottet kan således konstatera att Rikskonserters verksamhet och dess roll inom musikområdet är föremål för utredning i olika sammanhang. Den ytterligare prövning av verksamheten som begärs i motionen finner utskottet inte skäl förorda.

Under åberopande av det anförda avstyrker utskottet motionen 1977/78:1516 och hemställer

1. att riksdagen till *Rikskonsertverksamhet* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 26 613 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1977/78:1516.

14. **Regionmusiken.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten B 14 (s. 61–63) och hemställer

att riksdagen till *Regionmusiken* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 64 080 000 kr.

15. **Stöd till Skådebanan. Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner. Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet.** Regeringen har *dels* i ett fristående avsnitt (s. 41–49) med rubriken "Kulturrådets utredning om stödet till Skådebanan" föreslagit riksdagen att godkänna det i propositionen förordade bidragssystemet för de regionala skådebanorna, *dels* under punkten B 15 (s. 63–67) föreslagit riksdagen att till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner för budgetåret 1978/79 anvisa ett förslagsanslag av 112 079 000 kr., *dels* under punkten B 18 (s. 70–71) föreslagit riksdagen att till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 5 774 000 kr.

*Stödet till Skådebanan*

Skådebaneverksamheten omfattar Stiftelsen Riksskådebanan och sju regionala skådebanor. Totalt omfattar skådebaneregionerna 11 län. Stiftelsen Riksskådebanan tillkom år 1973 och har övergripande och samordnande funktioner som tidigare skötts av Stiftelsen Skådebanan i Stockholms län.

Skådebanans verksamhet är mångskiftande. Sex av de sju skådebanorna sysslar med biljettförmedling. Övrig förmedling omfattar försäljning av grammofonskivor, konst och litteratur. Fem skådebanor arbetar med sådan verksamhet. Fyra skådebanor arbetar med förmedling av uppsökande program (teater, musik). Kulturresor inom resp. region och inom landet ingår i fem skådebanors verksamhet. Kulturresor utomlands arrangeras av fyra skådebanor. Allmänna kulturarrangemang anordnas av samtliga skådebanor.

Biljettförmedlingen är den helt dominerande verksamheten och omfattade 1975/76 ca 440 000 biljetter varav teater- och musikteaterbiljetter utgjorde ca 76 % av den totala förmedlingen. De statsunderstödda teatrarnas publik uppgick till ca 2 040 200 besök inom skådebanornas verksamhetsområde. Skådebanans andel härav utgjorde ca 7 %.

Verksamhetsåret 1975/76 hade de sju regionala skådebanorna en kostnad på ca 5,6 milj. kr. Det statliga bidraget var 1,2 milj. kr., landstingsbidraget 0,6 milj. kr. och det kommunala bidraget 1,3 milj. kr. När det gäller intäkter i övrigt för verksamheten svarade medlemsavgifterna för 0,7 milj. kr. och biljetter, övrig försäljning och resor för 1,6 milj. kr.

Statens kulturråd har i en särskild utredning föreslagit ett ökat statligt stöd till den verksamhet som Skådebanan bedriver (Rapport från kulturrådet 1977:1).

Kulturrådet föreslår att den riksomfattande verksamheten inom Riksskådebanan skall finansieras helt med statliga medel. Vidare bör Riksskådebanan enligt kulturrådets förslag fördela statliga bidrag till de regionala skådebanorna. För dessa föreslås ett bidragssystem som är utformat på samma sätt som det som gäller för regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner.

Föredragande statsrådet anser att Skådebanans möjligheter att samordna publikarbetet i regionerna och att göra särskilda insatser för att intressera nya grupper att delta i kulturlivet motiverar ett stöd från samhället.

Riksskådebanan bör enligt propositionen ansvara för de funktioner som är gemensamma för alla regioner och främst syssla med informations- och utbildningsinsatser. Bl. a. med hänsyn härtill biträder statsrådet förslaget om en helt statlig finansiering av Riksskådebanan. För denna verksamhet beräknas i propositionen 788 000 kr. under anslaget B 18 Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet.

När det gäller de regionala skådebanorna anser statsrådet det vara en fördel att införa ett sådant bidragssystem som kulturrådet har föreslagit. Härigenom får – anförs det i propositionen – stat, landsting och kommuner ett delat ansvar för den regionala skådebaneverksamheten på samma sätt som för institutionernas publikarbete. Statsrådet föreslår att statsbidraget utgår med 55 % av lönekostnaderna i enlighet med de regler som gäller för statsbidraget till regionala och lokala teaterinstitutioner. I propositionen beräknas sammanlagt 58 s. k. grundbelopp om preliminärt 79 600 kr. för budgetåret 1978/79. Statsrådet är emellertid inte beredd tillstyrka kulturrådets förslag att Riksskådebanan skall fördela det statliga bidraget till de regionala skådebanorna. Enligt hans mening bör kulturrådet, som nu fördelar stödet till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner, efter samråd med Riksskådebanan, svara för fördelningen av statsbidraget även till de regionala skådebanorna. Under anslaget B 15 Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner föreslås 2 539 000 kr. anvisade för den regionala skådebaneverksamheten.

Regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner. Enligt beslut av regeringen är f. n. 15 teater- och dansinstitutioner och 10 musikinstitutioner berättigade till statsbidrag från anslaget B 15 Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner

enligt det system för stöd som infördes år 1974. I och med nästa budgetår föreslås ytterligare två teatrar tillkomma, nämligen en i Jönköpings län, för vilken statsbidrag beräknats under anslaget till riksteaterverksamhet, och en barn- och ungdomsteater i Älvsborgs län, vars statsbidrag beräknats under anslaget B 15.

För befintliga institutioner föreslås en viss ökning av antalet s. k. grundbelopp för budgetåret 1978/79. Vid medelsberäkningen har också, som nämnts ovan, hänsyn tagits till 58 grundbelopp för de regionala skådebanorna.

Från anslaget Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet utgår bl. a. bidrag till Stiftelsen Riksskådebanan för dels central, dels regional skådebaneverksamhet. I propositionen föreslås, som redan framgått, att medel för Stiftelsen Riksskådebanan även i fortsättningen skall beräknas under detta anslag, medan bidrag till de regionala skådebanorna fr. o. m. nästa budgetår bör anvisas under anslaget Bidrag till regionala teater-, dans- och musikinstitutioner. Som följd härav räknas med en minskning under förevarande anslag med 1 570 000 kr., vilket motsvarar bidraget innevarande budgetår till de regionala skådebanorna. För Riksskådebanan beräknas 788 000 kr., vilket innebär en ökning med 213 000 kr.

Från anslaget utgår även bidrag till arrangerande musikföreningar bland dem Kontaktnätet för icke kommersiell kultur, som är en riksorganisation för ett 80-tal musikföreningar främst inom pop- och folkmusiken, Svenska jazzriksförbundet samt föreningar för mera experimentell verksamhet såsom Fylkingen. Det totala bidraget för nämnda ändamål uppgår innevarande budgetår till 736 000 kr. och föreslås i propositionen öka med 109 000 kr.

*Motionerna*

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1977/78:446 av Per Bergman m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en utredning av omfattningen, organisationen och kostnadsfördelningen av musikteaterverksamheten i landet,

1977/78:556 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar

a) att bidraget till de regionala skådebanorna skall fördelas av Stiftelsen Riksskådebanan,

b) att till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 2 539 000 kr. minskat förslagsanslag av 109 540 000 kr. samt att till Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 2 539 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 8 313 000 kr. (yrkande 3),

1977/78:560 av Ingrid Diesen m. fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen under anslaget B 18 Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet till Stiftelsen Riksskådebanan anslår 2 327 000 kr.,

2. att riksdagen med avslag på förslaget om införande av grundbidrag till regionala skådebanor under anslaget B 15 Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner anvisar 110 540 000 kr., varav 1 000 000 kr. fördelas bland regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner,

1977/78:875 av Eva Hjelmström m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att anslaget Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet för tillgodoseende av anslagsposten 6, Arrangerande musikföreningar, höjs med 1 088 000 kr. över nuvarande belopp och utgår med 1 824 000 kr. (yrkande 1).

*Utskottet*

Bidrag till skådebaneverksamheten utgår för innevarande budgetår ur anslaget B 18 Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet med ett belopp av 2 145 000 kr. Verksamheten bedrivs f. n. av Stiftelsen Riksskådebanan och sju regionala skådebanor. Av nämnda anslagsbelopp belöper 575 000 kr. på stiftelsen och 1 570 000 kr. på de sju regionala skådebanorna.

I propositionen föreslås under ett särskilt avsnitt (s. 41–49) införande av ett nytt bidragssystem för de regionala skådebanorna. Anslagsmässigt föreslås detta få den konsekvensen att medelsanvisningen till de regionala skådebanorna flyttas från anslaget B 18 till anslaget B 15 Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner, medan bidrag till Stiftelsen Riksskådebanan föreslås även i fortsättningen utgå ur anslaget B 18.

Bestämda invändningar har i motionen 1977/78:560 riktats mot tanken att nu införa ett särskilt bidragssystem för de regionala skådebanorna. Motionärerna anser att frågorna om de kulturella institutionernas eget ansvar visavi sin publik måste diskuteras betydligt mer än som hittills skett, innan man binder sig för en utbyggnad av Skådebanans verksamhet, sådan den skisseras i propositionen. Motionärerna yrkar därför avslag på förslaget om införande av ett nytt bidragssystem.

I likhet med föredragande statsrådet anser utskottet det vara en fördel att införa ett bidragssystem för de regionala skådebanorna. Därigenom får stat, landsting och kommuner ett delat ansvar för den regionala skådebaneverksamheten på samma sätt som för institutionernas publikarbete. Utskottet avstyrker därför motionen 1977/78:560, yrkande 2, såvitt nu är i fråga.

Det i propositionen föreslagna bidragssystemet för de regionala skådebanorna bygger på ett förslag av statens kulturråd. Vad beträffar fördelningen av bidragsbelopp till de olika skådebanorna föreslås i propositionen att denna fördelning skall has om hand av statens kulturråd, medan kulturrådet i sitt

förslag tänkt sig att fördelningen skulle skötas av Riksskådebanan. I denna del har i motionen 1977/78:556 (yrkande 3 a) föreslagits att riksdagen skall besluta att fördelningen skall ske genom Riksskådebanans försorg. Motionärerna anser att detta rimmar bäst med den syn på folkrörelserna som riksdagen tidigare markerat och som motionärerna redovisat i motionen.

Utskottet anser för sin del att det, bl. a. av administrativa skäl, är lämpligast att kulturrådet, efter samråd med Riksskådebanan, svarar för fördelningen av statsbidraget till de regionala skådebanorna. Utskottet avstyrker alltså motionen 1977/78:556, yrkande 3 a.

Med det nu sagda har utskottet tagit ställning till såväl principfrågan, huruvida ett statsbidragssystem för de regionala skådebanorna skall införas, som till vem som i ett sådant system skall svara för fördelningen av bidragen. Vad gäller detaljerna i det föreslagna bidragssystemet i övrigt tillstyrker utskottet regeringens förslag.

Som redan nämnts innebär regeringens förslag att medel till bidrag till de regionala skådebanorna, som f. n. utgår ur anslaget B 18, i stället skall anvisas under anslaget B 15. Förslaget om denna överflyttning avstyrks i motionen 1977/78:556, yrkande 3 b. Motionärerna vill därför minska anslaget B 15 (Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner) med det för de regionala skådebanorna beräknade bidragsbeloppet 2 539 000 kr. och i stället öka anslaget B 18 (Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet) med motsvarande belopp. Samma ståndpunkt i fråga om var medel till de regionala skådebanorna skall beräknas intas i motionen 1977/78:560.

Utskottet anser att det är lämpligast som regeringen föreslagit att anslagsmedlen till bidrag enligt det föreslagna nya statsbidragssystemet för de regionala skådebanorna anvisas under anslaget B 15 (Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner). Utskottet tillstyrker därför regeringsförslaget i denna del och avstyrker motionerna 1977/78:556, yrkande 3 b, och 1977/78:560, yrkande 1 och 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga.

Den i motionerna 1977/78:556 och 1977/78:560 intagna principiella ståndpunkten att medelsanvisningen till de regionala skådebanorna skall ske under anslaget B 18 innebär också att motionärerna föreslår en överflyttning av medel till detta anslag från anslaget B 15. Medan i motionen 1977/78:556 föreslagits en överflyttning av hela det belopp som föreslagits till de regionala skådebanorna, föreslås i motionen 1977/78:560 en överflyttning av endast 1 539 000 kr. Mellanskillnaden, 1 000 000 kr., föreslås anvisad under anslaget B 15 för att användas till publikverksamhet vid olika teater-, dans- och musikinstitutioner.

Utskottet avstyrker motionen 1977/78:560, yrkande 2, såvitt gäller frågan om en ökning i förhållande till regeringens förslag av medelsanvisningen under anslaget B 15 till Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner.

Beträffande anslagsbeloppet under anslaget B 15 tillstyrker utskottet

regeringens förslag om anvisande av ett förslagsanslag av 112 079 000 kr. Utskottet avstyrker därmed såväl motionen 1977/78:556, yrkande 3 b, som motionen 1977/78:560, yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga.

Vad beträffar den i det föregående under punkten 11 av utskottet berörda frågan om ändrat huvudmannaskap för länsteatern i Kopparbergs län, den s. k. Dalateatern, förutsätter utskottet att för verksamheten vid denna teater under nästa budgetår skall få disponeras samma belopp ur anslaget B 15 vare sig huvudmannaskapet ändras eller ej.

I motionen 1977/78:875 betonas den betydelse de fria musikgrupperna har och framhålls att det är nödvändigt med stöd till landets icke-kommersiella konsertarrangörer. Motionärerna yrkar i fråga om anslaget B 18 att anslagsposten 6 Arrangerande musikföreningar skall höjas med 979 000 kr. utöver regeringens förslag (yrkande 1).

Utskottet är medvetet om betydelsen av den fria musikverksamheten men anser sig inte böra gå utöver regeringens förslag i fråga om medelsanvisningen under nu ifrågavarande anslagspost under anslaget B 18. Utskottet avstyrker alltså ifrågavarande yrkande i motionen 1977/78:875.

Även beträffande medelsanvisningen i övrigt under anslaget B 18 ansluter sig utskottet till regeringens förslag. Utskottet tillstyrker alltså att riksdagen med avslag på motionerna 1977/78:556, yrkande 3 b, 1977/78:560, yrkande 1, och 1977/78:875, yrkande 1, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, anvisar ett reservationsanslag av 5 774 000 kr.

Utskottet övergår härefter till den i motionen 1977/78:446 väckta frågan om musikteaterverksamheten och konstaterar då först att det bland de 15 teater- och dansinstitutioner som är berättigade till bidrag från anslaget B 15 Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner ingår några som bedriver musikteaterverksamhet, nämligen Göteborgs teater- och konsertaktiebolag (Stora Teatern), Länsteatern i Värmlands län, Malmö Stadsteater och Västerbottensteatern (Norrlandsoperan).

Grundbeloppet för teater- och dansinstitutioner, till vilka nämnda teatrar räknas, uppgår innevarande budgetår till 78 800 kr., medan grundbeloppet för musikinstitutioner är 96 800 kr.

I motionen 1977/78:446 framhålls att musikteatrarna arbetar under helt andra ekonomiska förutsättningar än de dramatiska teatrarna (talscenerna). Den förstnämnda teaterformen kräver mycket mer resurser än den dramatiska teatern. Antalet medverkande personer i varje föreställning är genom kör, orkester och ofta dansare många fler på en musikteater. Motionärerna konstaterar att musikteatrarnas möjligheter att utvecklas utanför Stockholm måste diskuteras utifrån realistiska utgångspunkter. Skall musikteatrarnas standard bibehållas kommer det enligt motionen att ställas ökade krav på vederbörande huvudmän i framtiden. Omfattningen, organisationen och kostnadsfördelningen när det gäller musikteaterverksamhet bör därför prövas.

Utskottet får med anledning av motionen erinra om att det statsbidrags-

system som nu tillämpas tillkom den 1 juli 1974. Kulturrådet kommer under innevarande budgetår att se över bidragen till de regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutionerna. Anledningen härtill är dels ett särskilt uppdrag till kulturrådet att mot bakgrund av gjorda erfarenheter komma in till regeringen med förslag till regler för tilldelning av tilläggsbidrag till institution med regional verksamhet av väsentlig omfattning, dels ett uppdrag att överväga stödet till vissa kulturinstitutioner i Stockholm och Göteborg. Kulturrådet har också observerat att kommunerna i många fall gått före staten med anslagshöjningar som staten inte täckt in med nya grundbelopp. Den kvantitativa eftersläpningen anser kulturrådet får lösas i samband med översynen av statsbidragssystemet.

Musikteaterns kostnader och därmed dess ekonomiska förutsättningar i nuvarande bidragssystem kommer enligt vad utskottet inhämtat att ingå som ett led i den översyn av statsbidragssystemet som nyss berörts och som kulturrådet räknar med att slutföra i sådan tid att eventuella ändringsförslag kan läggas fram i anslagsframställningen för budgetåret 1979/80.

Utskottet anser att viktiga och angelägna problem påpekats i motionen 1977/78:446 om musikteaterverksamheten. Då motionärernas önskemål om en särskild prövning i allt väsentligt tillgodoses genom kulturrådets bidragsöversyn anser utskottet det inte påkallat att riksdagen begär den föreslagna utredningen, varför motionen 1977/78:446 avstyrks.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen beträffande frågan huruvida ett särskilt statsbidragssystem skall införas för de regionala skådebanorna med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionen 1977/78:560, yrkande 2, såvitt nu är i fråga, beslutar att ett bidragssystem skall införas,
2. att riksdagen beträffande frågan huruvida statens kulturråd eller Stiftelsen Riksskådebanan skall fördela statsbidraget till de regionala skådebanorna med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionen 1977/78:556, yrkande 3 a, beslutar att bidraget skall fördelas av statens kulturråd,
3. att riksdagen godkänner det i propositionen 1977/78:100 förordade bidragssystemet för de regionala skådebanorna till den del det inte behandlats under moment 2,
4. att riksdagen beträffande frågan under vilket anslag medel till de regionala skådebanorna skall anvisas med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionerna 1977/78:556, yrkande 3 b, och 1977/78:560, yrkande 1 och 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, beslutar att medelsanvisningen skall ske under anslaget B 15 Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner,
5. att riksdagen beträffande frågan om en i förhållande till vad som beräknats i propositionen med 1 000 000 kr. ökad medelsanvis-

ning under anslaget B 15 Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner avslår motionen 1977/78:560, yrkande 2, såvitt nu är i fråga,

6. att riksdagen beträffande medelsanvisningen under anslaget B 15 med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionerna 1977/78:556, yrkande 3 b, och 1977/78:560, yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 112 079 000 kr.,
7. att riksdagen beträffande frågan om en i förhållande till vad som beräknats i propositionen med 979 000 kr. ökad medelsanvisning under anslaget B 18 Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet avslår motionen 1977/78:875, yrkande 1, såvitt nu är i fråga,
8. att riksdagen beträffande medelsanvisningen under anslaget B 18 med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionerna 1977/78:556, yrkande 3 b, 1977/78:560, yrkande 1, och 1977/78:875, yrkande 1, alla motionerna såvitt nu är i fråga, till *Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 5 774 000 kr.,
9. att riksdagen avslår motionen 1977/78:446.

## 16. Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper

Regeringen har under punkten B 16 (s. 67–68) föreslagit riksdagen att till Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 10 400 000 kr.

*Motionerna*

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1977/78:448 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att anslaget Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper höjs med sammanlagt 8 000 000 kr. och uppgår till 17 100 000 kr. (yrkande 2),

1977/78:731 av Pär Granstedt m. fl. (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförs i motionen om åtgärder för att trygga Arenateaterns fortsatta verksamhet,

1977/78:875 av Eva Hjelmström m. fl. (vpk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att reglerna för stöd till jazzgrupper ses över i enlighet med vad som anförs i motionen (yrkande 4),

1977/78:1388 av Rolf Hagel (apk) och Alf Lövenborg (apk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar att under punkten B 16 Bidrag till fria

teater-, dans- och musikgrupper höja det föreslagna anslaget från 10,4 till 15 milj. kr. (yrkande 4).

*Utskottet*

De fria grupperna på teater-, dans- och musikområdena spelar en betydelsefull roll i det kulturella utvecklingsarbetet. Som ett uttryck för denna uppfattning får man se den mycket kraftiga ökning av anslaget som skedde mellan budgetåren 1976/77 och 1977/78, nämligen från 5,1 till 9,1 milj. kr. Utskottet är väl medvetet om att ytterligare avsevärda bidragsförstärkningar behövs men anser att den höjning som föreslagits av regeringen – 1 300 000 kr. – bör godtas i rådande budgetläge. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag under denna anslagspunkt och avstyrker de ytterligare höjningar som yrkas i motionerna 1977/78:448 (yrkande 2) och 1977/78:1388 (yrkande 4).

I motionen 1977/78:731 uttalas att bidragsgivningen från statens sida till Arena Teaterbåten varit oregelbunden och att detta skapat betydande problem för verksamheten. En långsiktig planering har inte varit möjlig, eftersom de ekonomiska förutsättningarna för nästkommande spelår varit okända. Motionärerna anser att det skulle vara en stor förlust för kulturlivet i Stockholm-Mälarområdet om verksamheten vid Arenateatern upphörde. Starka kulturpolitiska skäl talar enligt motionen för att staten medverkar till ett avtal mellan staten, Stockholms läns landsting, Stockholms kommun och Arenateatern, vilket på längre sikt tryggar teaterns existens och möjliggör verksamhet hela året.

Med anledning av motionen 1977/78:731 får utskottet upplysa om att Stiftelsen Stockholms läns- och skärgårdsteater, som bildades gemensamt år 1973 av kulturnämnderna i Stockholms läns landsting och Stockholms kommun samt Svenska teaterförbundet, i en skrivelse till statens kulturråd den 21 december 1977 angett att kostnaderna för att upprätthålla Arena Teaterbåtens verksamhet och utöka den till att omfatta hela året skulle uppgå till sammanlagt 1,2 milj. kr. för år 1978. Av detta belopp anhåller stiftelsen att statens kulturråd ställer 500 000 kr. till förfogande.

Statens kulturråd har sammanträffat med styrelsen för stiftelsen och har med denna och representanter för Stockholms läns landsting och Stockholms kommun diskuterat frågan om formerna för den framtida bidragsgivningen till Arenateatern. Kulturrådet torde återkomma till denna fråga i sin anslagsframställning för budgetåret 1979/80. Anhållan om ett statligt bidrag av 500 000 kr. för år 1978 kommer rådet att behandla vid sin fördelning av bidraget till fria teater-, dans- och musikgrupper.

I detta läge anser utskottet inte att riksdagen bör föregripa kulturrådets ställningstaganden i ärendet genom att anvisa vägar för hur Arenateaterns framtida verksamhet skall tryggas. Utskottet har också noterat att utbildningsministern nyligen vid ett svar på en fråga med motsvarande innehåll

som det i motionen visade en positiv inställning till att påtalade problem löses. På angivna grunder avstyrker utskottet motionen 1977/78:731.

Vad därefter angår yrkandet i motionen 1977/78:875 beträffande reglerna för stöd till jazzgrupper bör uppmärksammas att statens kulturråd i sin anslagsframställning för budgetåret 1978/79 kraftigt betonat den betydelse jazzmusiken och folkmusiken har som motvikt mot det hårt kommersialiserade musikutbudet. Under senare år har jazzmusiken fått ett ökat stöd i olika former och genrens förhållanden har uppmärksammats vid symposier och konferenser. Det ankommer på statens kulturråd att utfärda närmare bestämmelser för de olika bidrag som rådet fördelar, bland dem stödet till de fria grupperna. De problem för bl. a. jazzmusikerna, som motionärerna pekat på, har enligt vad utskottet erfarit uppmärksammats av kulturrådet, som f. n. arbetar med en genomgång av vissa frågor som rör stödet till de fria grupperna. Utskottet har också noterat att en brett upplagd konferens om de fria gruppernas situation ägde rum för en kort tid sedan i kulturrådets regi. Utskottet anser det inte påkallat att riksdagen gör något särskilt uttalande i fråga om stödet till jazzgrupper utan föreslår att motionen 1977/78:875 avslås i denna del.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78:100 samt med avslag på motionerna 1977/78:448, yrkande 2, och 1977/78:1388, yrkande 4, till *Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 10 400 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1977/78:731,
3. att riksdagen avslår motionen 1977/78:875, yrkande 4.

17. **Musikaliska akademien**. Regeringen har under punkten B 17 (s. 68–69) föreslagit riksdagen att till Musikaliska akademien för budgetåret 1978/79 anvisa ett förslagsanslag av 3 297 000 kr.

*Motionen*

I motionen 1977/78:1125 av Per Olof Håkansson (s) yrkas

1. att riksdagen till Musikaliska akademien för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 3 347 000 kr.,
2. att riksdagen ger regeringen till känna nödvändigheten av att en orkesterkatalog ges ut av Musikaliska akademien.

I motionen uppges att akademins orkesterkatalog tillkom år 1953 och att den sedan flera år är utgången. Efter hand har den kompletterats med stencilerade supplement av vilka det senaste är från sextiotalet. Flertalet supplement är ej heller möjliga att erhålla. Motionären framhåller att en ny katalog är nödvändig med hänsyn till musikinstitutioners och orkestrars

svårigheter att få en överblick över utgivet notmaterial. I syfte att säkerställa utgivningen av en ny orkesterkatalog föreslås i motionen att anslaget höjs med 50 000 kr. utöver regeringens förslag.

*Utskottet*

Det i propositionen föreslagna anslagsbeloppet för nästa budgetår medger inrättande av ytterligare en tjänst som expeditionsvakt vid akademins bibliotek. Denna förstärkning har såväl Musikaliska akademien och kulturrådet som regeringen ansett mer angelägen än medel till en ny orkesterkatalog, vilket akademin bl. a. också begärde.

Utskottet delar motionärens uppfattning att det är angeläget att en ny orkesterkatalog ges ut. Det har kommit till utskottets kännedom att en stencilerad version av orkesterkatalogen nyligen tagits fram. För det fall en tryckt katalog trots detta är nödvändig utgår utskottet från att akademin åter begär medel för ändamålet. Utskottet finner emellertid inte skäl att nu tillstyrka att särskilda medel anvisas och avstyrker således yrkande 1 i motionen 1977/78:1125. Då det klart framgår att Musikaliska akademien uppmärksammat behovet av en orkesterkatalog finner utskottet det inte påkallat med något uttalande från riksdagen i denna fråga, varför utskottet avstyrker motionen även i denna del (yrkande 2).

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionen 1977/78:1125, yrkande 1, till *Musikaliska akademien* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 3 297 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1977/78:1125, yrkande 2.

**Film**

18. **Statens biografbyrå.** Regeringen har under punkten B 19 (s. 72–74) föreslagit riksdagen att dels godkänna vad i propositionen anförts om försöksverksamhet med fraktstöd för film, dels till Statens biografbyrå för budgetåret 1978/79 anvisa ett förslagsanslag av 1 862 000 kr.

I syfte att åstadkomma ett bättre och mer omväxlande filmutbud än f. n. föreslås i propositionen en begränsad försöksverksamhet med fraktstöd. Därvid redovisas huvuddragen i den planerade verksamheten men det förutsätts att det skall ankomma på regeringen att besluta om den närmare utformningen.

Försöket avses omfatta offentliga biografföreställningar och organiserad filmstudioverksamhet i olika regioner som sammanlagt omfattar ungefär en fjärdedel av landet. Urvalet av regioner bör göras med hänsyn till försöks-

verksamhetens särskilda behov, vilket bl. a. innebär att olika delar av landet bör omfattas. Biografer i dessa regioner som visar filmer som valts ut med hänsyn till kvalitet bör erhålla filmerna fraktfritt. Filmerna bör utgöra ett urval av de filmer som varje år har premiär på svenska biografer. Ett riktmärke bör kunna vara att den bästa tredjedelen skall kunna erhålla stöd. Försöksverksamheten avses starta den 1 januari 1979 och gälla filmer som haft premiär i Sverige efter den 31 december 1977. Även ett begränsat antal äldre filmer bör kunna väljas ut för stöd. Urvalet av filmer och det praktiska handhavandet av stödet föreslås ankomma på statens biografbyrå. Medelsbehovet för fraktstödet beräknas till 550 000 kr. Anslaget i dess helhet föreslås höjt med 712 000 kr.

*Motionen*

I motionen 1977/78:1121 av Arne Fransson m. fl. (c) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att de framförda synpunkterna i motionen beaktas när utformningen av försöksverksamheten med fraktstöd för film fastställs.

Motionärerna vänder sig mot propositionens uttalande om urvalet av filmer för fraktstöd. De anser att kommande bestämmelser i enlighet med dessa uttalanden med stor säkerhet kommer att leda till att de mindre biograferna ute på landsbygden får fraktstöd endast i ringa del, eftersom de inte har samma möjlighet som biograferna på större orter att erhålla de nya filmerna under premiäråret. Därför bör ett större antal äldre filmer än som avsetts i propositionen få del av fraktstödet.

*Utskottet*

På förslag av kulturutskottet i betänkandet KrU 1976/77:10 gjorde riksdagen hösten 1976 ett uttalande om att frågan om fraktstöd till värdefull biograffilm borde prövas av regeringen. Utskottet ser med tillfredsställelse att ett förslag om en försöksverksamhet med dylikt stöd nu föreligger. Vad beträffar de farhågor som uttalas i motionen 1977/78:1121 synes de åtminstone delvis grunda sig på uppfattningen att stöd avses kunna utgå till en film endast under premiäråret, varmed motionärerna troligen menar under ett år efter premiären. Enligt vad utskottet inhämtat är emellertid avsikten att film som godkänts för fraktstöd skall kunna erhålla sådant stöd även efter premiäråret. Utskottet utgår ifrån att kommande bestämmelser angående försöksverksamheten kommer att utformas så att man under verksamhetens gång får bästa möjliga underlag för en bedömning av möjligheterna att nå syftet med stödet, nämligen att åstadkomma ett bättre och mer omväxlande filmutbud. Något uttalande av riksdagen i enlighet med motionsyrkandet synes inte erforderligt och utskottet avstyrker därför motionen 1977/78:1121.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under denna punkt och hemställer

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionen 1977/78:1121 godkänner vad i propositionen under punkten B 19 anförts om försöksverksamhet med fraktstöd för film,
2. att riksdagen till *Statens biografbyrå* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 1 862 000 kr.

19. **Filmstöd.** Regeringen har under punkten B 20 (s. 75–80) föreslagit riksdagen att till Filmstöd för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 13 190 000 kr.

*Motionerna*

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1977/78:730 av Georg Andersson m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om stöd till produktionen av barnfilm,

1977/78:1138 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att särskilda direktiv utarbetas för det statliga filmstödet som säkerställer det parlamentariska och fackliga inflytandet resp. möjliggör en utveckling av svensk film oberoende av genregränser, format eller distributionsformer.

*Utskottet*

I propositionen behandlas bl. a. frågan om särskilda insatser inom filmens s. k. fria sektor. Det framhålls därvid att man i detta sammanhang har särskild anledning att uppmärksamma filmens karaktär av utpräglat massmedium. Det krävs stora ekonomiska resurser för att producera film, men den färdiga filmen kan å andra sidan till jämförelsevis låga kostnader spridas till ett stort antal människor. För filmer som vänder sig till vuxen publik är i dag biografdistributionen tillsammans med visning genom televisionen de viktigaste distributionsformerna. Det är därför, framhålls det i propositionen, naturligt att nuvarande former för produktionsstöd främst är inriktade på filmer som skall distribueras på detta sätt. Det finns, heter det vidare, inte underlag för att föreslå någon radikalt ändrad inriktning därvidlag.

I propositionen konstateras det vidare att den sålunda redovisade uppfattningen inte innebär att det inte också kan finnas skäl att förstärka statens stöd till produktion av filmer som är avsedda att distribueras på annat sätt än genom de vanliga biograferna. Som ett försök att ge stöd i en ny form föreslås att konstnärsnämnden skall få ökade möjligheter att genom projektbidrag

stödja filmproduktion. För detta ändamål har under anslaget Bidrag till konstnärer m. m., som utskottet behandlat under punkten 8 i det föregående, beräknats ett belopp av 1 milj. kr. Stödet bör enligt propositionen gälla produktion av filmer som är avsedda att distribueras på annat sätt än genom vanliga biografer. Såväl barnfilmer som filmer för vuxna bör kunna erhålla stöd. Stor vikt bör läggas vid hur man avser att ordna distributionen, men bidragen bör dock inte få användas för distributionsstöd. Närmare bestämmelser om projektstöd av nu ifrågavarande slag bör meddelas av regeringen.

I motionen 1977/78:730 yrkas att riksdagen gör ett uttalande av innebörd att merparten av de anslagsmedel som anvisas till projektbidrag för filmproduktion bör användas för att stimulera produktionen av barnfilm.

Genom sitt ställningstagande till förslaget om medelsanvisningen under anslaget Bidrag till konstnärer m. m. (punkten 8 i det föregående) har utskottet tillstyrkt att 1 milj. kr. av nämnda anslag skall få disponeras till projektbidrag för filmproduktion. Den i motionen 1977/78:730 väckta frågan gäller huruvida riksdagen skall göra ett uttalande om att merparten av nämnda belopp skall användas till att stimulera produktionen av barnfilm.

Utskottet fäster stort avseende vid att produktionen av barnfilm stimuleras och ser gärna att den tillstyrkta medelsanvisningen disponeras på ett sätt som motsvarar önskemålet i motionen 1977/78:730. Utskottet vill också påpeka att distribution utanför biograferna ligger särskilt väl till för barnfilm, varför de ansökningar om projektbidrag till film som ges in till konstnärsnämnden i stor utsträckning torde komma att avse just barnfilm. Med hänsyn till det nu anförda anser utskottet att motionen 1977/78:730 inte bör föranleda någon åtgärd. Vid denna bedömning har utskottet även tagit hänsyn till att det är fråga om första året i en ny försöksverksamhet.

I motionen 1977/78:1138 behandlas utvecklingen på filmområdet sedan tillkomsten av 1963 års filmavtal mellan staten och filmbranschen. Starkt kritiska synpunkter framförs både på olika åtgärder från statsmakternas sida och på det sätt på vilket filminstitutet bedrivit sin verksamhet. Motionärerna uttalar att det i dag saknas både fackligt och parlamentariskt inflytande över filminstitutets verksamhet och hemställer att riksdagen hos regeringen begär att särskilda direktiv utarbetas för det statliga filmstödet. Dessa direktiv bör syfta både till att säkerställa det parlamentariska och fackliga inflytandet och till att möjliggöra en utveckling av svensk film oberoende av genregränser, format och distributionsformer.

Utskottet vill framhålla att regeringens förslag om filmstödet under nästa budgetåret innebär både en väsentlig anslagsförstärkning och ett förslag om projektstöd till film som är avsedd att distribueras på annat sätt än genom vanliga biografer. Ett bifall till regeringsförslagen bör innebära ökade möjligheter till utveckling av svensk film. Utskottet vill också erinra om att det i budgetpropositionen redovisas att en översyn av filmpolitiken påbörjats

inom utbildningsdepartementet.

Med hänsyn till det nu anförda avstyrker utskottet motionen 1977/78:1138.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under förevarande punkt i propositionen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Filmstöd* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 13 190 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1977/78:730,
3. att riksdagen avslår motionen 1977/78:1138.

**Litteratur och folkbibliotek**

20. **Stöd till kulturtidskrifter.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten B 22 (s. 81–82) och hemställer

att riksdagen till *Stöd till kulturtidskrifter* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 7 560 000 kr.

21. **Bidrag till folkbibliotek.** Regeringen har under punkten B 23 (s. 82–85) föreslagit riksdagen att

1. godkänna den i propositionen förordade ändringen av bestämmelserna för bidrag till lokal folkbiblioteksverksamhet för allmän upprustning,
2. till Bidrag till Folkbibliotek för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 19 100 000 kr.

Under förevarande anslag beräknas under särskilda anslagsposter statsbidrag till bl. a. följande ändamål, nämligen lokal biblioteksverksamhet, länsbibliotek, lånecentraler samt inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk.

Principerna för stödet till folkbiblioteksverksamheten återfinns i förordningen (1975:467) om statsbidrag till folkbibliotek.

Statsbidragen till lokal folkbiblioteksverksamhet syftar till att utjämna skillnader i bibliotheksstandard kommunerna emellan. Bidragen skall också göra det möjligt att nå nya grupper med biblioteksverksamhet. Statsbidrag kan utgå för kostnader som avser allmän upprustning, inköp av bokbuss, bokutlåning på arbetsplatser, inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk samt annan verksamhet som det finns anledning att stimulera med statligt stöd. Statsbidrag får dock inte utgå för kostnader som avser enbart administrativa funktioner. Bidrag till inköp av bokbuss utgår med hela inköpsbeloppet. För övriga ändamål utgår bidrag med del av kostnaden. Bidrag för samma ändamål kan beviljas en kommun endast en gång men får fördelas på högst tre år. Statsbidrag som avser kostnader för allmän upprustning får för samma kommun inte utgå med mer än sammanlagt 300 000 kr.

Statens kulturråd har beträffande nyssnämnda bidrag till allmän upprustning – främst med hänsyn till prisutvecklingen sedan bidraget infördes – föreslagit att beloppsgränsen 300 000 kr. skall slopas. Föredragande statsrådet biträder detta förslag med motiveringen att kulturrådet därigenom kan anpassa bidragen till behoven i de aktuella kommunerna.

Innevarande budgetår disponerar kulturrådet 8 252 000 kr. för lokal biblioteksverksamhet. De senaste uppgifterna om anslagspostens fördelning avser budgetåret 1976/77, då 7 017 000 kr. stod till förfogande för bidragsgivningen. Sammanfattningsvis visar dessa uppgifter följande fördelning på de olika ändamål till vilka bidrag utgår från anslagsposten i fråga.

| | |
|---|---|
| Allmän upprustning | 2 800 000 (bidrag om 100 000 kr. till 28 kommuner) |
| Inköp av bokbussar | 2 440 500 (bidrag om 305 000 kr. till 8 kommuner) |
| Bokutlåning på arbetsplatser | 1 293 000 (bidrag om 7 500– 100 000 kr. till 38 kommuner) |
| Övrigt, främst insatser för barn- och ungdomsverksamhet | 483 000 (bidrag om 2 000–50 000 kr. till 20 kommuner) |

Statens kulturråd har i sin anslagsframställning lämnat bl. a. följande upplysningar om kommunernas önskemål avseende de olika bidragsändamålen.

För budgetåret 1978/79 kan minst ett tjugotal välmotiverade ansökningar om bidrag till inköp av bokbuss väntas.

Beträffande bidrag till allmän upprustning visar de många ansökningarna ett stort behov inte minst i de mindre kommunerna.

Enligt en av kulturrådet år 1977 företagen enkät förekommer arbetsplatsutlåning i 70 kommuner och på sammanlagt 170 företag. Av enkäten framgår att ca 95 000 anställda nås med verksamheten och att utlåningen sammanlagt uppgår till ungefär 240 000 band per år. Det framgår också att ett fyrtiotal kommuner har utarbetat planer för att inleda verksamhet och att ytterligare ett antal är inställda på att göra det men tvingats uppskjuta starten av ekonomiska skäl.

Budgetåret 1977/78 uppgick antalet sökande kommuner till 32. Ansökningarna avsåg 86 arbetsplatser med totalt 47 165 anställda.

*Motionerna*

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1977/78:556 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar att under anslaget Bidrag till folkbibliotek som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförs angående en förstärkning av bokutlåningen på arbetsplatser (yrkande 4),

1977/78:563 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen beslutar

1. att hos regeringen begära förslag till en lag om normer för folkbibliotekens verksamhet, varvid bör beaktas a) att normerna kontinuerligt ses över av lämplig central myndighet, förslagsvis kulturrådet, b) att statsbidrag bör utgå till kommunerna för denna verksamhet,

2. att under anslaget Bidrag till folkbibliotek anvisa ytterligare 3 000 000 kr. för biblioteksverksamhet på arbetsplatser,

1977/78:1388 av Rolf Hagel (apk) och Alf Lövenborg (apk) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar att under punkten B 23 Bidrag till folkbibliotek bevilja de av statens kulturråd begärda anslagsökningarna för lokal biblioteksverksamhet med 7 593 000 kr. och bidrag till inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk med 1 518 000 kr. samt vidare uttala att verksamheten med bokbussar och bokutlåning på arbetsplatser skall fortsätta och vidareutbyggas (yrkande 5).

Anslagsyrkandena i motionerna 1977/78:563 och 1388 innebär att anslaget bör höjas med 3 milj. kr. till 22 100 000 kr. resp. med 7 211 000 kr. till 26 311 000 kr.

*Utskottet*

I motionen 1977/78:563 betonas de stora skillnader som föreligger i biblioteksstandard mellan stora och små kommuner. Motionärerna ifrågasätter om inte konstruktionen av de statliga bidragen – genom de krav som ställs på kommunerna – är sådan att den bidrar till att permanenta och förstärka de skillnader som nu finns. En bibliotekslag som garanterar en jämn kulturell standard såväl inom som mellan kommunerna skulle enligt motionen motverka den kommersiella kulturen förutsatt att tillräckliga statliga bidrag utgick.

Svenska kommunförbundet har i år utgivit en skrift "Kommunerna och kulturen". I denna lämnas bl. a. uppgifter om kommunernas driftkostnader för kultur år 1977 per invånare i kronor räknat med fördelning på kultursektorer och kommunstorlekar. I kommunförbundets skrift diskuteras också frågan om biblioteks- och kulturlagstiftning. Det konstateras i detta sammanhang bl. a. att den procentuella skillnaden i fråga om driftkostnader per invånare är många gånger högre när det gäller andra sektorer såsom teater samt musei- och utställningsverksamhet än vad fallet är när det gäller folkbiblioteken.

De i motionen 1977/78:563 framförda önskemålen om en bibliotekslagstiftning överensstämmer i allt väsentligt med förslag i motioner vid 1975 års riksdag och vid de två senaste riksmötena. Utskottet har avstyrkt de tidigare framställda motionsyrkandena framför allt med hänvisning till att det i propositionen 1975:20 anförts övertygande skäl mot en bibliotekslagstiftning.

Utskottet anser inte att vad som anförts i motionen 1977/78:563 ger utskottet anledning att göra någon annan bedömning än den utskottet sålunda vid flera tillfällen givit uttryck för. Av statens kulturråds anslagsframställning framgår att rådet noggrant observerar situationen inom folkbiblioteksområdet. Med det anförda avstyrker utskottet motionen 1977/78:563, yrkande 1.

Såsom framgått av det tidigare utgår från en anslagspost under förevarande bidragsanslag medel till lokal biblioteksverksamhet för allmän upprustning, inköp av bokbussar, bokutlåning på arbetsplatser och för vissa övriga ändamål. Utskottet har ingen erinran mot att gränsen vid 300 000 kr. per kommun slopas i fråga om bidrag till kostnader för allmän upprustning. De nya bestämmelserna bör i enlighet med föredragande statsrådets mening tillämpas för de bidrag som man fattar beslut om för första gången budgetåret 1978/79.

Enligt bestämmelserna i förordningen om statsbidrag till folkbibliotek kan bidrag till allmän upprustning och till bokutlåning på arbetsplatser utgå under en period av högst tre år till en och samma kommun. Detta innebär att till ett antal kommuner som erhållit bidrag för första gången budgetår 1975/76 kommer bidrag att utgå för sista gången innevarande budgetåret. Enligt propositionen blir därigenom ca 2,2 milj. kr. disponibla för bidrag till ett antal nya kommuner. Därutöver föreslås i propositionen en höjning av anslagsposten till lokal biblioteksverksamhet med 1,4 milj. kr. med hänsyn till bl. a. kostnadsökningar för bokinköp och bokbussar.

Med anledning av yrkandena i motionen 1977/78:563 om ytterligare medel för arbetsplatsutlåning och 1977/78:1388 om en allmän uppräkning av den nyssnämnda anslagsposten får utskottet framhålla att ett inte obetydligt belopp för nya bidragsinsatser blir tillgängligt nästa budgetår enligt den i propositionen redovisade medelsberäkningen. Resonemanget i motionen 1977/78:563 om att en överföring och omfördelning av resurser från en kommun till en annan skulle innebära en nedrustning inom det kulturella området är missvisande. De påtalade förhållandena är en ren konsekvens av det bidragssystem som antogs av en enig riksdag (prop. 1975:20, KrU 1975:12, rskr 1975:201). Utskottet avstyrker av angivna skäl yrkande 2 i motionen 1977/78:563 och motionen 1977/78:1388 i nu förevarande del.

I fråga om fördelningen av anslagsposten Lokal biblioteksverksamhet på olika bidragsändamål beslutar statens kulturråd. I motionen 1977/78:556 påpekas att inget uttalande gjorts i propositionen för en ökning av bidraget till bokutlåning på arbetsplatser. Motionärerna anser att arbetsplatsutlåning är en av de viktigaste åtgärderna för att stimulera spridning av god litteratur till nya grupper. Enligt deras mening bör en väsentlig del av bidraget till lokal biblioteksverksamhet användas för att förstärka bokutlåningen på arbetsplatser. I motionen föreslås att riksdagen ger denna mening till känna för regeringen. Även i motionen 1977/78:1388 föreslås ett riksdagsuttalande i syfte att förstärka arbetsplatsutlåningen. I sistnämnda motion begärs också ett motsvarande uttalande beträffande verksamheten med bokbussar.

Utskottet får med anledning av de nu aktuella motionsyrkandena i första hand framhålla att den motivering för en ökning av bidragsmedlen till lokal biblioteksverksamhet som redovisas i budgetpropositionen – dvs. kostnadsökningar för bokinköp och bokbussar – enligt utskottets uppfattning inte utgör ett hinder för en jämbördig ytterligare satsning på bokbussar och arbetsplatsutlåning. Vid start av arbetsplatsutlåning representerar nämligen bokinköp en väsentlig del av kostnaderna. Det kan vidare konstateras att statens kulturråd funnit de båda nu aktuella bidragen väsentliga att förstärka. Utskottet finner inte anledning för riksdagen att i detalj styra bidragsgivningen till lokal biblioteksverksamhet. Fördelningen bör som hittills grundas på kommunernas önskemål om olika insatser och på de bedömningar kulturrådet har förutsättningar att göra på grundval av ansökningar m. m. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 1977/78:556 och 1977/78:1388 i vad de avser tillkännagivanden angående arbetsplatsutlåning.

Av samma skäl avstyrker utskottet sistnämnda motion i vad den gäller ett uttalande av riksdagen att verksamheten med bokbussar skall fortsätta och byggas ut vidare.

De båda senaste budgetåren har bidragen till inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk ökat kraftigt. I årets budgetproposition föreslås beträffande ifrågavarande anslagspost en höjning från 3 500 000 kr. till 4 milj. kr. Utskottet avstyrker mot denna bakgrund yrkande 5 i motionen 1977/78:1388 i den del det avser en ytterligare ökning med 1 018 000 kr.

Utskottet tillstyrker det i propositionen föreslagna reservationsanslaget för nästa budgetår av 19 100 000 kr.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen godkänner den i propositionen 1977/78:100 under punkten B 23 förordade ändringen av bestämmelserna för bidrag till lokal folkbiblioteksverksamhet för allmän upprustning,
2. att riksdagen avslår motionen 1977/78:563, yrkande 1, om normer för folkbibliotekens verksamhet,
3. att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78:100 samt med avslag på motionerna 1977/78:563, yrkande 2, och 1977/78:1388, yrkande 5, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till folkbibliotek* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 19 100 000 kr.,
4. att riksdagen beträffande frågan om en förstärkning av bokutlåningen på arbetsplatser avslår motionerna 1977/78:556, yrkande 4, och 1977/78:1388, yrkande 5, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga,
5. att riksdagen beträffande frågan om en fortsättning och vidareutbyggnad av verksamheten med bokbussar avslår motionen 1977/78:1388, yrkande 5, såvitt nu är i fråga.

22. **Bidrag till Svenska språknämnden.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten B 24 (s. 85–86) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till Svenska språknämnden* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 661 000 kr.

**Bildkonst**

23. **Statens konstråd m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 25–B 27 (s. 87–92) och hemställer

1. att riksdagen till *Statens konstråd* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 997 000 kr.,
2. att riksdagen godkänner vad i propositionen 1977/78:100 under punkten B 26 anförts angående beställningar av konst som föranleder utgifter under senare budgetår än budgetåret 1978/79,
3. att riksdagen till *Förvärv av konst för statens byggnader m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 12 260 000 kr.,
4. att riksdagen till *Akademien för de fria konsterna* för budgetåret 1978/79 anvisar ett anslag av 880 000 kr.

24. **Vissa bidrag till bildkonst.** Regeringen har under punkten B 28 (s. 92–93) föreslagit riksdagen att till Vissa bidrag till bildkonst för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 4 676 000 kr.

Regeringsförslaget innebär en anslagshöjning med 346 000 kr. varav 240 000 kr. belöper på posten Konstfrämjandet (nu 3 050 000 kr.) och 50 000 kr. på posten Sveriges konstföreningars riksförbund (nu 650 000 kr.).

*Motionerna*

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1977/78:556 av Georg Andersson m. fl. (s) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen beslutar att till Vissa bidrag till bildkonst anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 195 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 4 871 000 kr., varvid bidraget till Konstfrämjandet skall utgå med 3 450 000 kr. och bidraget till Sveriges konstföreningars riksförbund med 735 000 kr. (yrkande 5),

1977/78:561 av Eva Hjelmström (vpk) och Carl-Henrik Hermansson (vpk) vari yrkas att riksdagen beslutar om en ytterligare höjning av anslaget under utbildningsdepartementet B 28 till Sveriges konstföreningars riksförbund med 231 000 kr. till sammanlagt 931 000 kr.

*Utskottet*

Under punkten 3 i det föregående har utskottet behandlat den i motionen 1977/78:556 redovisade gemensamma bakgrunden till en rad i denna motion framförda yrkanden om höjningar av olika kulturanslag, däribland det nu förevarande. Med hänvisning till vad utskottet därvid anfört avstyrker utskottet motionärernas yrkande om en höjning av bidragsgivningen till Konstfrämjandet med 160 000 kr.

Vad beträffar Sveriges konstföreningars riksförbund får utskottet erinra om att särskilda medel till bidrag till detta förbund på motionsvis framförda förslag första gången anvisades av 1975 års riksdag. Bidraget utgjorde då 375 000 kr. och har sedan höjts först med 125 000 kr. och därefter med 150 000 kr. till 650 000 kr. som utgår innevarande budgetår. För nästa budgetår föreslås i propositionen en ytterligare höjning med 50 000 kr. Utskottet tillstyrker den i propositionen föreslagna medelsanvisningen och avstyrker alltså motionerna 1977/78:556, yrkande 5, och 1977/78:561 om höjningar med 35 000 kr. resp. 231 000 kr.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till Konstfrämjandet avslår motionen 1977/78:556, yrkande 5, såvitt nu är i fråga,
2. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till Sveriges konstföreningars riksförbund avslår motionerna 1977/78:556, yrkande 5, och 1977/78:561, båda motionerna såvitt nu är i fråga,
3. att riksdagen beträffande medelsanvisningen med bifall till propositionen 1977/78:100 samt med avslag på motionerna 1977/78:556, yrkande 5, och 1977/78:561, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Vissa bidrag till bildkonst* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 4 676 000 kr.

**Arkiv, kulturminnesvård, museer och utställningar**

25. **Riksarkivet: Förvaltningskostnader. Riksarkivet: Datamediekontroll m. m.** Regeringen har inledningsvis i ett särskilt avsnitt av propositionen (s. 95–98) föreslagit riksdagen att godkänna de riktlinjer för åtgärder på arkivväsendets område som framgår av vad som anförts i propositionen.

Vidare har regeringen under punkterna B 30 och B 31 (s. 99–102) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1978/79 anvisa till Riksarkivet: Förvaltningskostnader ett förslagsanslag av 17 265 000 kr. och till Riksarkivet: Datamediekontroll m. m. ett reservationsanslag av 250 000 kr.

*Förslag rörande moderna arkivmedier*

Arkivverksamheten i vårt land har hittills nästan uteslutande avsett tryckt och skrivet material. Den tekniska utvecklingen har emellertid fått till resultat att många viktiga data numera inte endast bevaras på papper utan också på t. ex. ljudband, ADB-band, videoband eller film. Dataarkiveringskommittén (U 1968:48) har genomfört ett omfattande arbete för att utröna på vilket sätt och i vilken utsträckning informationen på dessa nya databärare kan bevaras. Kommittén har lagt fram sina förslag i betänkandet (SOU 1976:68) Moderna arkivmedier.

Kommitténs huvudförslag är att mikrofilm och magnetband för ADB-, audio- och videobruk skall kunna godtas som arkivmedium vid sidan av och delvis som ersättning för svenskt arkivpapper. Förutsättningen härför är dock att de tekniska medierna, med hänsyn till deras mer begränsade beständighet i jämförelse med arkivpapper, framställs, förvaras, vårdas och används enligt givna regler. Kommittén anser det inte möjligt att utforma några generellt tillämpliga föreskrifter om valet av arkivmedium. Valet måste träffas från fall till fall bl. a. med hänsyn till de framtida krav som kan antas dominera, t. ex. krav på beständighet, snabb åtkomst eller maskinell bearbetning, och de kostnadsmässiga konsekvenserna vid olika medieval.

Kommittén anser att myndigheterna bör ta ställning i gallringsfrågor och välja arkivmedium redan i samband med att de lägger upp sina administrativa rutiner. Detta bör ske i samråd med arkivmyndigheten (riksarkivet, landsarkiv eller krigsarkivet). Man bör såvitt möjligt undvika att i efterhand bestämma vad som skall bevaras och först då framställa arkivbeständiga databärare.

Utifrån de generella ställningstagandena i fråga om utnyttjandet av tekniska medier i den statliga arkivhanteringen framlägger kommittén förslag rörande arkivtekniska frågor, organisationsfrågor, rättsliga frågor, forskningsfrågor och beträffande fortsatta tekniska undersökningar. Kommittén redovisar också beräkningar av de investerings- och driftkostnader som förslagen medför.

Utredningens förslag har mött ett positivt gensvar hos remissinstanserna. De riktlinjer för åtgärder inom arkivväsendet som föreslås i propositionen följer utredningens förslag. Föredragande statsrådet anmäler att han har för avsikt att föreslå regeringen de ändringar i allmänna arkivstadgan, kungörelsen (1953:716) angående utgallring av handlingar hos vissa statsmyndigheter och kungörelsen (1974:648) om utgallring ur upptagning för automatisk databehandling som behövs med hänsyn till utredningens förslag. Vidare framgår att vissa uppdrag kommer att ges riksarkivet, statens provningsanstalt och statskontoret för genomförande och fullföljande av utredningens förslag.

I propositionen föreslås riksarkivet få resurser som bl. a. medger att verket aktivt kan bevaka arkivsynpunkterna i samband med att myndigheterna lägger upp sina ADB- och mikrofilmsystem.

*Utskottet*

Utskottet har ingen erinran mot de riktlinjer för åtgärder inom arkivväsendet som föreslås i propositionen med anledning av dataarkiveringskommitténs förslag. Det kan i sammanhanget noteras att ett genomförande av förslagen förväntas medföra högst väsentliga kostnadsbesparingar för statsverket och dessutom i vissa fall underlätta myndigheternas handläggningsrutiner.

I anslagsberäkningen för nästa budgetår avseende riksarkivets förvaltningskostnader har bl. a. beaktats kostnadsökningar i anledning av dataarkiveringskommitténs förslag. Vidare har under ett nytt anslag, benämnt Riksarkivet: Datamediekontroll m. m. 200 000 kr. beräknats för undersökning och kontroll av tekniska medier och 50 000 kr. för viss utrustning.

Utskottet tillstyrker den i propositionen föreslagna medelsanvisningen avseende de ifrågavarande båda anslagen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen godkänner de riktlinjer för åtgärder på arkivväsendets område som framgår av vad som anförts i propositionen 1977/78:100,
2. att riksdagen till *Riksarkivet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 17 265 000 kr.,
3. att riksdagen till *Riksarkivet: Datamediekontroll m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 250 000 kr.

26. **Riksarkivet: Inköp av arkivalier och böcker m. m. med flera anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 32–B 38 (s. 102–112) och hemställer

1. att riksdagen till *Riksarkivet: Inköp av arkivalier och böcker m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 286 000 kr.,
2. att riksdagen till *Landsarkiven* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 12 126 000 kr.,
3. att riksdagen till *Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 5 972 000 kr.,
4. att riksdagen till *Dialekt- och ortnamnsarkiven samt svenskt visarkiv: Insamlingsverksamhet m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 1 015 000 kr.,
5. att riksdagen till *Svenskt biografiskt lexikon* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 1 166 000 kr.,
6. att riksdagen till *Bidrag till vissa arkiv* för budgetåret 1978/79 anvisar ett anslag av 1 276 000 kr.,
7. att riksdagen till *Riksantikvarieämbetet: Förvaltningskostnader*

för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 24 754 000 kr.

27. **Riksantikvarieämbetet: Vård och underhåll av fornlämningar och kulturhistoriskt värdefulla byggnader.** Regeringen har under punkten B 39 (s. 112–114) föreslagit riksdagen att till Riksantikvarieämbetet: Vård och underhåll av fornlämningar och kulturhistoriskt värdefulla byggnader för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 4 187 000 kr.

*Motionerna*

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1977/78:1134 av Gunnar Oskarson (m) och Lars Schött (m) vari yrkas att riksdagen anhåller att regeringen låter fastställa normer, som ger länsstyrelsen möjlighet att inom tilldelad medelsram besluta om bidrag till underhåll och vård av byggnadsminnen i enlighet med vad i motionen anförts,

1977/78:1522 av Ingrid Diesen m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen – under förutsättning av bifall till yrkande 1 i samma motion – till Riksantikvarieämbetet: Vård och underhåll av fornlämningar och kulturhistoriskt värdefulla byggnader anvisar 4 887 000 kr. (yrkande 2).

*Utskottet*

Under punkten 2 i detta betänkande har utskottet avstyrkt yrkande 1 i motionen 1977/78:1522 om ett i förhållande till regeringens förslag med 700 000 kr. minskat reservationsanslag till statens kulturråd för rådets utrednings- och utvecklingsarbete. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet det under förutsättning av bifall till yrkandet 1 framförda yrkandet 2 om en ökning med samma belopp under nu förevarande anslag. Utskottet tillstyrker att riksdagen anvisar det i propositionen föreslagna reservationsanslaget.

I motionen 1977/78:1134 erinras om att länsstyrelserna i samband med kulturminnesvårdens omorganisation den 1 juli 1976 övertog beslutanderätten enligt byggnadsminneslagen från riksantikvarieämbetet. Några bidragsmedel tilldelades emellertid inte länsstyrelserna i samband med decentraliseringen av beslutsfunktionen. Motionärerna anser att det skulle främja en snabb och smidig handläggning av ärenden rörande bidrag till restaurering om även medelstilldelningen för underhåll och vård av byggnadsminnen decentraliserades till den regionala myndigheten från riksantikvarieämbetet.

Utskottet får med anledning av motionen erinra om att byggnadsvårdsutredningen, som tillkallades år 1976, har till uppgift att utreda formerna för stödåtgärder för vård och bevarande av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Utredningen har enligt sina direktiv att behandla formerna för finansieringen

i ett helhetsperspektiv och att därvid bl. a. dels överväga formerna för statens fortsatta ekonomiska insatser på området, dels studera frågan om i vilken omfattning staten skall ansvara för vård av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Utredningen beräknas slutföra sitt arbete under år 1978.

I avvaktan på beredning av och ställningstaganden till utredningens förslag anser utskottet inte att ändrade normer bör komma i fråga för beslut om bidrag till underhåll och vård av byggnadsminnen. Utskottet avstyrker av denna anledning motionen 1977/78:1134.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionen 1977/78:1522, yrkande 2, till *Riksantikvarieämbetet: Vård och underhåll av fornlämningar och kulturhistoriskt värdefulla byggnader* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 4 187 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1977/78:1134.

28. **Riksantikvarieämbetet: Uppdragsverksamhet m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 40–B 52 (s. 114–138) och hemställer

1. att riksdagen till *Riksantikvarieämbetet: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 8 863 000 kr.,
2. att riksdagen till *Statens historiska museer: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 10 616 000 kr.,
3. att riksdagen till *Riksantikvarieämbetet och statens historiska museer: Tekniska institutionen* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
4. att riksdagen till *Statens konstmuseer: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 18 789 000 kr.,
5. att riksdagen till *Statens konstmuseer: Utställningar samt underhåll och ökande av samlingarna m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 2 367 000 kr.,
6. att riksdagen till *Utställningar av nutida svensk konst i utlandet* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 623 000 kr.,
7. att riksdagen godkänner vad som förordats under punkten B 46 i propositionen 1977/78:100 om ett sammanförande av livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet till en myndighet under en gemensam styrelse,
8. att riksdagen till *Livrustkammaren* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 4 150 000 kr.,
9. att riksdagen till *Naturhistoriska riksmuseet: Förvaltningskost-*

*nader* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 16 668 000 kr.,

10. att riksdagen till *Naturhistoriska riksmuseet: Materiel m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 974 000 kr.,
11. att riksdagen till *Statens sjöhistoriska museum: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 7 912 000 kr.,
12. att riksdagen till *Statens sjöhistoriska museum: Underhåll och ökande av samlingarna* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.,
13. att riksdagen till *Etnografiska museet* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 6 814 000 kr.,
14. att riksdagen till *Skoklosters slott* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 2 392 000 kr.

29. **Arkitekturmuseet.** Riksdagen har under punkten B 53 (s. 138–143) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att godkänna det mellan staten och Stiftelsen Sveriges arkitekturmuseum träffade avtalet om överförande av museet till statligt huvudmannaskap,
2. godkänna de riktlinjer för en omorganisation av arkitekturmuseet den 1 juli 1978 som förordats i propositionen,
3. till Arkitekturmuseet för budgetåret 1978/79 anvisa ett förslagsanslag av 806 000 kr.

I propositionen framhålls att arkitekturmuseet, som organisatoriskt har formen av en stiftelse, åstadkommit resultat som ingett respekt i vida kretsar. Samtidigt betonas vikten bl. a. av att museet får utvecklingsmöjligheter för framtiden. Efter ett utredningsarbete, som utmynnat i förslag om att museet skulle inordnas i myndigheten statens konstmuseer, har ytterligare överväganden ägt rum. I propositionen föreslås nu att museet organiseras som en fristående statlig myndighet med en av regeringen utsedd styrelse bestående av högst fem ledamöter och med personalföreträdare enligt gällande regler. Under styrelsen bör det finnas en chef som svarar för den löpande verksamheten.

*Utskottet*

Utskottet har ingen erinran mot förslagen i propositionen. Om det skulle visa sig lämpligt med en något större styrelse än den i propositionen angivna bör regeringen kunna besluta härom. Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner de i propositionen angivna riktlinjerna för en omorganisation av museet den 1 juli 1978 med det av utskottet sålunda gjorda tillägget. Vidare tillstyrker utskottet att riksdagen dels godkänner det avtal som träffats om

överförande av arkitekturmuseet till statligt huvudmannaskap, dels under anslagsrubriken Arkitekturmuseet anvisar ett förslagsanslag av 806 000 kr.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att godkänna det mellan staten och Stiftelsen Sveriges arkitekturmuseum träffade avtalet om överförande av museet till statligt huvudmannaskap,
2. att riksdagen godkänner de riktlinjer för en omorganisation av arkitekturmuseet den 1 juli 1978 som förordats av utskottet,
3. att riksdagen till *Arkitekturmuseet* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 806 000 kr.

30. **Bidrag till Nordiska museet m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 54–B 56 (s. 143–156) och hemställer

1. att riksdagen godkänner vad i propositionen 1977/78:100 under punkten B 54 förordats om en omorganisation av Nordiska museet,
2. att riksdagen till *Bidrag till Nordiska museet* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 18 393 000 kr.,
3. att riksdagen till *Bidrag till Tekniska museet* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 4 341 000 kr.,
4. att riksdagen till *Bidrag till Skansen* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 4 808 000 kr.

31. **Bidrag till vissa museer.** Regeringen har under punkten B 57 (s. 156–160) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vissa museer för budgetåret 1978/79 anvisa ett anslag av 7 548 000 kr.

*Motionerna*

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1977/78:558 av Gunnar Biörck i Värmdö (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande det medicinhistoriska museets framtida lokalisering och drift,

1977/78:1119 av tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson (fp) vari yrkas att riksdagen uttalar att Ekhofs förfalskningsmuseum i Mariefred skall komma i åtnjutande av statligt bidrag.

*Utskottet*

Ur detta anslag utgår bidrag till nio särskilt angivna museer. Till ett av dem, nämligen Sveriges arkitekturmuseum, har utskottet i det föregående tillstyrkt ett särskilt anslag. I motionen 1977/78:1119 yrkas nu att riksdagen skall uttala

att statsbidrag skall utgå även till Ekhofs förfalskningsmuseum i Mariefred. Ändamålet med detta museum är att i upplysningssyfte visa förfalskningar av konst och antikviteter. Det framgår av propositionen att statens kulturråd avstyrkt en ansökan om statsbidrag till museet med hänvisning till att museet och dess samlingar är privat egendom. Något förslag om statsbidrag till museet har inte av regeringen lagts fram för riksdagen. Utskottet, som får erinra om att tjänstemännen vid museerna hjälper allmänheten med bedömning ur äkthetssynpunkt av konst och antikviteter, avstyrker motionen 1977/78:1119.

I motionen 1977/78:558 uttalas att det är önskvärt att staten skyndsamt tar initiativ till överläggningar med både ledningen för medicinhistoriska museet och Stockholms läns landsting rörande museets framtida lokalisering och drift. Vid dessa överläggningar bör bl. a. övervägas lämpligheten av att inrymma museet i en äldre byggnad – det Gripenhielmska palatset – på Serafimerlasarettets område.

Utskottet har inhämtat att en särskild arbetsgrupp som tillsatts av landstingsrådsberedningen i Stockholms län utrett hur det medicinhistoriska museet i framtiden bör vara organiserat och i vilka lokaler det kan inrymmas. Huvudman för museet bör enligt arbetsgruppen vara en för ändamålet särskilt bildad stiftelse. Den i motionen nämnda byggnaden på Serafimerlasarettets område har av arbetsgruppen bedömts som ett mindre lämpligt lokalalternativ.

Enligt utskottets uppfattning bör riksdagen med hänsyn till det nu anförda inte göra det i motionen 1977/78:558 önskade uttalandet. Utskottet avstyrker därför motionen.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag beträffande nu förevarande anslag och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till vissa museer* för budgetåret 1978/79 anvisar ett anslag av 7 548 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1977/78:558,
3. att riksdagen avslår motionen 1977/78:1119.

32. **Bidrag till regionala museer.** Regeringen har under punkten B 58 (s. 161–166) föreslagit riksdagen att till Bidrag till regionala museer för budgetåret 1978/79 anvisa ett förslagsanslag av 14 060 000 kr.

*Motionerna*

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1977/78:559 av Ingrid Diesen m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, yrkas att riksdagen till Bidrag till regionala museer anvisar ett förslagsanslag av 14 340 000 kr. (yrkande 1),

1977/78:564 av Lena Öhrsvik (s) och Bernt Nilsson (s) vari yrkas

1. att riksdagen uttalar att Kalmar konstmuseum skall räknas som statsbidragsberättigat regionalt museum,

2. att – om detta yrkande inte bifalls – riksdagen uttalar att hänsyn bör tas till upprättat samarbetsavtal mellan Kalmar läns museum och Kalmar konstmuseum vid beräkningen av statsbidraget till Kalmar läns museum,

1977/78:1123 av Helge Hagberg (s) och Evert Hedberg (s) vari yrkas att riksdagen beslutar ge regeringen till känna att principbeslutet som riksdagen tagit vad beträffar statsbidraget till de regionala museerna skall stå fast,

1977/78:1524 av Erik Johansson i Hållsta (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att bevilja Stockholms läns landsting det i propositionen 1977/78:100 aviserade statsbidraget med 425 000 kr. för regional kulturminnesvård och museiverksamhet i Stockholms län.

*Utskottet*

Den 1 juli 1977 infördes ett nytt system för statligt stöd till regionala museer. Stödet är konstruerat så att det skall trygga den fortsatta verksamheten vid ett antal regionala museer, för vilka landsting och kommuner har tagit ett huvudansvar. I det förslag av kulturrådet som låg till grund för beslutet om detta nya bidragssystem förutsatte kulturrådet att systemet skulle byggas ut i etapper. Något förslag härom framfördes dock ej av regeringen till riksdagen. Med anledning av motionsvis framförda önskemål om en utbyggnad av stödet i etapper uttalade utskottet i sitt betänkande 1976/77:37 (s. 4) att utskottet liksom kulturrådet fann det önskvärt med en fortsatt utbyggnad av stödet. Utskottet ansåg det emellertid olämpligt att genom uttalanden föregripa riksdagens ställningstaganden beträffande anslagsutvecklingen under de budgetår som följer närmast efter 1977/78.

Kulturrådet har för nästa budgetår föreslagit en kraftig höjning av bidraget till de regionala museerna. Föredragande statsrådet har emellertid i propositionen förklarat sig inte vara beredd att förorda någon ökning av statsbidraget, innan det kunnat klarläggas hur det nya bidragssystemet och den ökade statliga insatsen inverkat på landstingskommuners och kommuners stöd till den regionala museiverksamheten. I propositionen räknas inte för nästa budgetår med någon ökning av vare sig antalet grundbelopp eller antalet bidragsberättigade museer.

I motionen 1977/78:1123 yrkas att riksdagen ger regeringen till känna att det principbeslut som riksdagen tagit i fråga om statsbidraget till de regionala museerna skall stå fast. Motionärerna anser att förra årets riksdagsbeslut i princip innebar att museistödet skulle byggas ut ytterligare så att museerna får ett stöd som är likartat med det som utgår till andra kulturinstitutioner på regional nivå.

Utskottet har fortfarande den uppfattningen att det är önskvärt med en utbyggnad av stödet till de regionala museerna. Emellertid kan utskottet inte

finna det lämpligt att det från riksdagens sida görs uttalanden som föregriper budgetbehandlingen för de budgetår som följer närmast efter 1978/79.

Utskottet avstyrker motionen 1977/78:1123.

Vad härnäst gäller motionen 1977/78:564 vill utskottet först erinra om att utskottet förra året vid behandlingen av det nya bidragssystemet för de regionala museerna uttryckligen betonade den frihet i resursanvändningen som förutsatts ingå i systemet.

Innebörden av förstahandsyrkandet i motionen 1977/78:564 är att i Kalmar förutom länsmuseet, som f. n. har statsbidrag, även Kalmar konstmuseum, som inte har bidrag, skall bli statsbidragsberättigat. I andra hand yrkas att vid beräkning av statsbidrag till länsmuseet i Kalmar hänsyn skall tas till ett samarbetsavtal som finns mellan detta museum och Kalmar konstmuseum.

Utskottet kan inte tillstyrka att två museer i samma län förklaras statsbidragsberättigade. Yrkande 1 i motionen 1977/78:564 avstyrks därför. Vad beträffar andrahandsyrkandet i motionen innebär detta att Kalmar läns museum bör tilldelas fler grundbelopp än för närvarande. Antalet grundbelopp fastställs av statsmakterna men fördelas av kulturrådet. Inom en oförändrad ram, vilket föreslås i propositionen, kan en ökning för ett museum endast ske genom en minskning för något annat museum. Utskottet som inhämtat att de organisatoriska förhållandena på museiområdet inom Kalmar län f. n. är under övervägande avstyrker även yrkande 2 i motionen 1977/78:564.

Som framgått under punkten 5 i det föregående har under kulturmedelsanslaget ett belopp av 425 000 kr. reserverats till regional musieverksamhet i Stockholms län. Bakgrunden härtill är följande. Mellan Stockholms läns landsting samt Stockholms, Södertälje och Sigtuna kommuner har visserligen träffats en principiell överenskommelse om en organisation för regional museiverksamhet i Stockholms län, men kulturrådet har inte ansett sig kunna tillstyrka statsbidrag till den planerade verksamheten förrän ytterligare överläggningar i frågan ägt rum. Föredragande statsrådet uttalar i propositionen att han utgår från att arbetet med att utforma ett slutligt förslag beträffande länsmuseiorganisationen i Stockholms län fortsätter och att en definitiv ansökan görs enligt nämnda förordning. I avvaktan härpå har, som redan nämnts, för ändamålet reserverats ett belopp av 425 000 kr. under kulturmedelsanslaget.

I motionen 1977/78:1524 yrkas att riksdagen skall besluta att bevilja landstingskommunen nämnda belopp.

Utskottet ansluter sig till den ståndpunkt som intagits i propositionen och avstyrker därför motionen 1977/78:1524.

Enligt motionen 1977/78:559 bör Riksutställningar fungera som ett serviceorgan gentemot museer och andra institutioner och endast ha en relativt begränsad egen verksamhet. Det i propositionen föreslagna anslaget till Riksutställningar bör därför kunna sänkas med 280 000 kr. Motsvarande

belopp bör i stället tillföras anslaget Bidrag till regionala museer. Dessa museer har visserligen erhållit en förbättrad ställning från och med innevarande budgetår men är enligt motionärernas mening i behov av en ytterligare förstärkning.

Utskottet, som under närmast följande punkt i detta betänkande återkommer till frågan om anslag till Riksutställningar, ansluter sig till regeringens förslag i fråga om anslaget till de regionala museerna. Utskottet avstyrker alltså motionen 1977/78:559, yrkande 1.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionen 1977/78:559, yrkande 1, till *Bidrag till regionala museer* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 14 060 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1977/78:564,
3. att riksdagen avslår motionen 1977/78:1123,
4. att riksdagen avslår motionen 1977/78:1524.

33. **Riksutställningar.** Regeringen har under punkten B 59 (s. 166–168) föreslagit riksdagen att till Riksutställningar för budgetåret 1978/79 anvisa ett reservationsanslag av 9 806 000 kr.

*Motionen*

I motionen 1977/78:559 av Ingrid Diesen m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga, att riksdagen till Riksutställningar anvisar ett reservationsanslag av 9 526 000 kr. (yrkande 2).

*Utskottet*

Under närmast föregående punkt har utskottet redovisat de i motionen 1977/78:559 framförda synpunkterna på Riksutställningars uppgift som ett serviceorgan gentemot museer och andra institutioner men med relativt begränsad egen verksamhet. Som en konsekvens av detta synsätt föreslås i motionen en sänkning av förevarande anslag med 280 000 kr.

Utskottet anser inte att det finns anledning att nu aktualisera frågan om omfattningen och innebörden av de uppgifter som åvilar Riksutställningar. Utskottet ansluter sig till propositionens förslag om medelsanvisningen under anslaget och avstyrker alltså motionen 1977/78:559, yrkande 2.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till propositionen 1977/78:100 och med avslag på motionen 1977/78:559, yrkande 2, till *Riksutställningar* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 9 806 000 kr.

34. **Inköp av vissa kulturföremål.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten B 60 (s. 168) och hemställer

att riksdagen till *Inköp av vissa kulturföremål* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 100 000 kr.

Stockholm den 28 februari 1978

På kulturutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

*Närvarande vid ärendets slutbehandling:* Georg Andersson (s), Per Olof Sundman (c), Tore Nilsson (m), Ingemar Leander (s), Olle Eriksson (c), Åke Green (s), Ingegärd Frænkel (fp), Karl-Eric Norrby (c), Lars-Ingvar Sörenson (s), Ingrid Diesen (m), Hans Alsén (s), Kerstin Göthberg (c), Lennart Bladh (s), Catarina Rönnung (s) och Börje Stensson (fp).

## Reservationer

vid **punkten 2** (Statens kulturråd: Utrednings- och utvecklingsverksamhet)

**1.** beträffande *frågan om en minskning av det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet* av Tore Nilsson (m) och Ingrid Diesen (m) som anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med "Regeringens förslag" och slutar med "regeringens förslag" bort ha följande lydelse:

Regeringens förslag innebär ökade resurser till kulturrådets utredningsarbete. Utskottet anser detta värdefullt. Däremot avstyrker utskottet anslagshöjningen i den del som avser påbörjandet av ovannämnda projekt som LO, ABF, TCO och TBV resp. Studieförbundet Vuxenskolan initierat. I motionen 1977/78:1522 konstateras att en mängd utredningsinitiativ tagits och lagts på kulturrådet sedan dess tillkomst. Utredningarnas omfattning har medfört lång tidsutdräkt och försenad utvärdering. De här föreslagna nya utredningarna beräknas dra en kostnad av totalt ca 7 milj. kr. och pågå till 1982–83. Utskottet instämmer i motionärernas uppfattning att projekten ej nu bör påbörjas.

*dels* utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av propositionen 1977/78:100 och med bifall till motionen 1977/78:1522, yrkande 1, till *Statens kulturråd: Utrednings- och utvecklingsverksamhet* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 679 000 kr.

vid **punkten 3** (Bidrag till kulturprogram inom föreningslivet m. m.)

**2.** beträffande *anslagsbeloppet* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "regeringens förslag" bort ha följande lydelse:

Utskottet har vid sin genomgång av kulturavsnittet i budgetpropositionen med beklagande konstaterat att förslagen till kulturpolitiska insatser är av betydligt mindre omfattning än under de senaste åren. Det är tyvärr också så att förslagen – och detsamma gällde f. ö. förra årets budgetproposition – i ett viktigt avseende innebär att de kulturpolitiska insatserna ges en annan inriktning än tidigare. Utskottet syftar på fördelningen av resurser mellan den institutionaliserade kulturverksamheten å ena sidan och den viktiga kulturella verksamhet som bedrivs av organisationer och folkrörelser å andra sidan. Föreningslivet ges inte ens full kompensation för inträffade kostnadsstegringar. Anslagen till folkrörelseaktiviteter räknas med några undantag upp med endast 8 %, i några fall ännu mindre. Eftersom inflationen under 1977 uppgick till ca 13 % innebär regeringens politik en allvarlig försämring för föreningslivet. Bedömt tillsammans med förslagen att slopa bidraget till fritids- och kulturaktiviteter i kommunerna och att begränsa studiecirkelverksamheten, som också drabbar kulturaktiviteterna, framstår årets budgetförslag på kulturområdet som magert.

Mot den nu angivna bakgrunden, som kraftigt framhållits i motionen 1977/78:556, finner utskottet det nödvändigt att riksdagen – trots den återhållsamhet med utgiftsökningar som är ofrånkomlig i dagens läge – höjer några av de i propositionen föreslagna anslagsbeloppen. Folkrörelsernas möjligheter att utveckla den lokala kulturverksamheten kommer därmed att kunna bättre tas till vara, vilket utskottet finner synnerligen angeläget.

Utskottet tillstyrker det i motionen 1977/78:556, yrkande 1, framförda förslaget om en höjning av förevarande anslag med 800 000 kr. Detta belopp bör tillföras anslagsposten Kulturprogram inom föreningslivet, som därmed kommer att uppgå till 16 250 000 kr. Vid bifall till detta förslag av utskottet blir motionen 1977/78:1388, yrkande 1, delvis tillgodosedd.

*dels* utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av propositionen 1977/78:100 och motionen 1977/78:1388, yrkande 1, samt med bifall till motionen 1977/78:556, yrkande 1 a, till *Bidrag till kulturprogram inom föreningslivet m. m.* för budgetåret 1978/79 anvisar ett anslag av 17 715 000 kr.,

**3.** beträffande *frågan om grunderna för fördelningen av bidrag till kulturprogram inom föreningslivet* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina

Rönnung (s) som anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Med hänvisning" och slutar med "yrkande 1 b" bort ha följande lydelse:

Mot det nu citerade uttalandet av kulturutskottet anförde utskottets socialdemokratiska ledamöter reservation i vilken de framhöll att riksdagen inte bör göra uttalanden som styr förmedlingsbyråns fördelning av bidraget. Regeringen har i skrivelse den 30 juni 1977 erinrat Förmedlingsbyrån för kulturprogram om kulturutskottets uttalande vid riksmötet 1976/77. Detta har uppfattats som en anvisning för förmedlingsbyrån i fråga om vilka principer som bör gälla för fördelningen av de anslagsmedel, som anvisas under anslagsposten Kulturprogram inom föreningslivet.

Utskottet anser, såsom anfördes i ovannämnda reservation, att förmedlingsbyrån bör ha frihet att själv finna fördelningsprinciper som står i överensstämmelse med intentionerna i kulturpropositionen 1974:28, då medel för första gången föreslogs anvisade under förevarande anslag. Det ursprungliga syftet med bidragsgivningen till kulturprogram inom föreningslivet kvarstår. Det bör uteslutande riktas till föreningslivet. En utvärdering av resultatet av bidragsgivningen är nu förestående och utskottet finner det i detta läge angeläget att man inte från statens sida ingriper i fördelningsgrunderna för bidraget. Utskottet delar alltså den uppfattning i denna fråga som uttalats i motionen 1977/78:556 och tillstyrker därför yrkande 1 b i denna motion.

*dels* utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med bifall till motionen 1977/78:556, yrkande 1 b, som sin mening ger till känna för regeringen vad i motionen anförts om fördelningsgrunderna för Bidrag till kulturprogram inom föreningslivet,

**4.** beträffande *frågan om fördelning av bidragen för kulturprogram bland handikappade* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som anser att

*dels* den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "En viss" och på s. 6 slutar med "yrkande 1 c" bort ha följande lydelse:

En viss del av anslagsposten Kulturprogram inom föreningslivet är avsedd för kulturprogram för handikappade. Även denna del fördelas av förmedlingsbyrån till studieförbunden. I motionen 1977/78:556 betonas att de handikappades organisationer inte har något direkt inflytande över bidragets fördelning och användning. Motionärerna finner det oriktigt. Handikapprörelsen har tillväxt i storlek och organisatorisk stabilitet och är enligt motionärernas mening väl skickad att självständigt ha hand om denna

verksamhet. I överensstämmelse med den syn på folkrörelsernas uppgifter som utvecklats i motionen uttalas att ifrågavarande bidrag av förmedlingsbyrån bör fördelas direkt till handikapporganisationerna. En sådan ordning har också föreslagits av handikapporganisationerna själva. Utskottet tillstyrker därför yrkande 1 c i motionen 1977/78:556, vilket innebär att riksdagen skall besluta att bidragen för kulturprogram bland handikappade skall fördelas direkt till handikapporganisationerna.

*dels* utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen med bifall till motionen 1977/78:556, yrkande 1 c, beslutar att bidragen för kulturprogram bland handikappade skall fördelas direkt till handikapporganisationerna.

vid **punkten 4** (Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer)

**5.** beträffande *frågan om en ökning av medelsanvisningen till experiment och utvecklingsarbete* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Även beträffande" och slutar med "890 000 kr." bort ha följande lydelse:

Vad beträffar posten 2 Experiment och utvecklingsarbete inom kulturell verksamhet bland amatörer har i propositionen föreslagits anvisande av oförändrat belopp, 2 000 000 kr., trots att kulturrådet i sin anslagsframställning framhållit att bidraget visat sig ha stor betydelse för lokala föreningar och sammanslutningar när det gäller att pröva nya metoder och former och ta nya initiativ inom det amatörkulturella området. Utskottet finner det önskvärt med en höjning även av denna anslagspost och tillstyrker motionen 1977/78:556, yrkande 2, såvitt nu är i fråga. Vid bifall härtill blir även motionen 1977/78:1388, yrkande 2, såvitt nu är i fråga, i viss mån tillgodosedd.

*dels* utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till experiment och utvecklingsarbete med anledning av motionen 1977/78:1388, yrkande 2, och med bifall till motionen 1977/78:556, yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, beslutar att 260 000 kr. utöver vad som beräknats i propositionen skall anvisas för detta ändamål,

**6.** beträffande *frågan om en ökning av medelsanvisningen till centrumbildningarna* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Medel till" och slutar med "sistnämnda motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

Under anslagsposten 3, som avser centrumbildningar på olika konstnärliga områden, föreslås i propositionen en höjning med 160 000 kr. I motionen 1977/78:556 konstateras att detta endast motsvarar 8 % av nuvarande medelsanvisning. Med hänsyn till den försämring av penningvärdet som skett under 1977 anser motionärerna att anslagsökningen bör bestämmas till 260 000 kr. vilket motsvarar 13 % av nuvarande belopp. Utskottet ansluter sig till denna uppfattning och tillstyrker alltså motionen 1977/78:556, yrkande 2, såvitt nu är i fråga. Vid riksdagens bifall härtill tillgodoses i någon mån också motionerna 1977/78:448, yrkande 1, och 1977/78:1388, yrkande 2, i vilka yrkats höjningar med 2 340 000 kr., resp. 890 000 kr.

*dels* utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till centrumbildningarna med anledning av motionerna 1977/78:448, yrkande 1, och 1977/78:1388, yrkande 2, samt med bifall till motionen 1977/78:556, yrkande 2, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, beslutar att 100 000 kr. utöver vad som beräknats i propositionen skall anvisas för detta ändamål,

7. beträffande *frågan om en ökning av medelsanvisningen till Folkparkernas centralorganisation* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som anser

*dels* att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Av den" och på s. 9 slutar med "båda motionsyrkanden" bort ha följande lydelse:

Den reella höjning av anslagsposten 4 Folkparkernas centralorganisation som föreslås i propositionen uppgår till 150 000 kr., vilket motsvarar 8 % av nuvarande medelsanvisning. I linje med den principiella ståndpunkt som intagits i motionen 1977/78:556 föreslås i denna en höjning motsvarande 13 % av nuvarande belopp. Detta innebär en ökning med 90 000 kr. utöver regeringens förslag. Anslagsposten bör alltså enligt motionärerna höjas med (150 000 + 90 000 =) 240 000 kr., vartill kommer 150 000 kr. som beräknats i propositionen och som motsvarar ett bidrag som tidigare utgått i annan ordning till utrednings- och projekteringskostnader för investeringsobjekt i folkparkerna. Utskottet ansluter sig till förslaget i motionen och tillstyrker alltså en höjning med 90 000 kr. utöver regeringens förslag. Vid bifall härtill blir även yrkande 2 i motionen 1977/78:1388 om en höjning med 2 171 000 kr. i någon mån tillgodosett.

*dels* att utskottets hemställan under 4. bort ha följande lydelse:

4. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till Folkparkernas central-

organisation med anledning av motionen 1977/78:1388, yrkande 2, och med bifall till motionen 1977/78:556, yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, beslutar att 90 000 kr. utöver vad som beräknats i propositionen skall anvisas för detta ändamål,

**8.** beträffande *frågan om en ökning av medelsanvisningen till Folkets husföreningarnas riksorganisation* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Även i" och slutar med "(386 000 kr.)" bort ha följande lydelse:

I fråga om anslagsposten 5, som avser bidrag till Folkets husföreningarnas riksorganisation, föreslås i propositionen en anslagshöjning med 60 000 kr. motsvarande ungefär 8 % av nuvarande anslagsbelopp. Utskottet tillstyrker det i motionen 1977/78:556, yrkande 2, framförda förslaget om en höjning med ytterligare 40 000 kr. I förhållande till nuvarande belopp blir detta en sammanlagd höjning med 13 %. Vid bifall härtill blir även yrkande 2 i motionen 1977/78:1388, som gäller en höjning med 386 000 kr., i någon mån tillgodosett.

*dels* utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till Folkets husföreningarnas riksorganisation med anledning av motionen 1977/78:1388, yrkande 2, och med bifall till motionen 1977/78:556, yrkande 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, beslutar att 40 000 kr. utöver vad som beräknats i propositionen skall anvisas för detta ändamål,

**9.** beträffande *anslagsbeloppet* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s) Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som anser att utskottet under 7 bort hemställa att riksdagen, i den mån den bifaller reservationerna 5–8, till *Bidrag till kulturverksamhet inom organisationer* för budgetåret 1978/79 anvisar det av utskottet förordade reservationsanslaget med den ökning som föranleds av riksdagens beslut med anledning av dessa reservationer.

vid **punkten 15** (Stöd till Skådebanan. Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner. Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet)

**10.** beträffande *frågan huruvida ett särskilt bidragssystem skall införas för de regionala skådebanorna* av Tore Nilsson (m) och Ingrid Diesen (m) som anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 19 som börjar med "I likhet" och slutar med "i fråga" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är för tidigt att nu införa ett bidragssystem för de regionala skådebanorna. Det behövs ett fylligare underlag än kulturrådets utredning om Skådebanan och en grundligare diskussion kring en sådan lösning. En alternativ modell vore att låta institutionerna själva få ökade möjligheter att bedriva aktivt publikarbete. Utskottet vill därför med tillstyrkande av motionen 1977/78:560, yrkande 2, såvitt nu är i fråga, föreslå riksdagen att avslå förslaget om ett nytt bidragssystem för regionala skådebanor.

*dels* utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen beträffande frågan huruvida ett särskilt statsbidragssystem skall införas för de regionala skådebanorna med bifall till motionen 1977/78:560, yrkande 2, såvitt nu är i fråga, och med avslag på propositionen 1977/78:100 beslutar att något bidragssystem inte skall införas,

**11.** beträffande *frågan huruvida statens kulturråd eller Stiftelsen Riksskådebanan skall fördela statsbidraget till de regionala skådebanorna* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som anser att

*dels* den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "yrkande 3 a" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det bör vara Riksskådebanan som svarar för fördelningen av statsbidrag till de regionala skådebanorna. Detta stämmer bäst med den syn på folkrörelserna som riksdagen tidigare ställt sig bakom och som nu åberopats i motionen. Kulturrådet och de flesta remissinstanser som yttrat sig i denna fråga har också förordat att Riksskådebanan skall svara för fördelningen av dessa bidrag. Utskottet tillstyrker därför i sak motionen 1977/78:556, yrkande 3 a. Ett riksdagsbeslut i enlighet med denna ståndpunkt förutsätter emellertid att riksdagen genom lag till Riksskådebanan överlämnar förvaltningsuppgiften att fördela ifrågavarande statsbidrag till de regionala skådebanorna. Lagen bör ha den lydelse som framgår av nedanstående hemställan.

*dels* utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med anledning av motionen 1977/78:556, yrkande 3 a, och med avslag på propositionen 1977/78:100 i motsvarande del antar följande förslag till lag om ändring i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde:
   Förslag till
   Lag om ändring i lagen (1976:1046) om överlämnande av

förvaltningsuppgifter inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde

Enligt riksdagens beslut föreskrives att i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde skall införas en ny paragraf, 5 a §, av nedan angiven lydelse:

5 a § Stiftelsen Riksskådebanan prövar frågor om statsbidrag till regionala skådebanor.

---

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1978.

**12.** beträffande *frågan under vilket anslag medel till de regionala skådebanorna skall anvisas* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som – vid bifall till reservationen 11 – anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 20 som börjar med "Utskottet anser att" och slutar med "i fråga" bort ha följande lydelse:

En konsekvens av den ståndpunkt utskottet intagit i frågan om vem som bör fördela statsbidragen till de regionala skådebanorna bör vara att medelsanvisningen sker under anslaget B 18 Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet. Utskottet avstyrker alltså propositionen i denna del och tillstyrker motionerna 1977/78:556, yrkande 3 b, och 1977/78:560, yrkande 1 och 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga.

*dels* utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. att riksdagen beträffande frågan under vilket anslag medel till de regionala skådebanorna skall anvisas med bifall till motionerna 1977/78:556, yrkande 3 b, och 1977/78:560, yrkande 1 och 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, samt med avslag på propositionen 1977/78:100 beslutar att medelsanvisningen skall ske under anslaget B 18 Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet,

**13.** beträffande *frågan under vilket anslag medel till de regionala skådebanorna skall anvisas* av Tore Nilsson (m) och Ingrid Diesen (m) som – vid bifall till reservationen 10 – anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 20 som börjar med "Utskottet anser att" och slutar med "i fråga" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att anslagsmedel till Stiftelsen Riksskådebanan liksom hittills bör utgå under anslaget B 18. Utskottet avstyrker därför propositionens förslag och tillstyrker motionerna 1977/78:556, yrkande 3 b, och 1977/78:560, yrkande 1 och 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga.

*dels* utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. att riksdagen beträffande frågan under vilket anslag medel till de regionala skådebanorna skall anvisas med bifall till motionerna 1977/78:556, yrkande 3 b, och 1977/78:560, yrkande 1 och 2, båda motionerna såvitt nu är i fråga, samt med avslag på propositionen 1977/78:100 beslutar att medelsanvisningen skall ske under anslaget B 18 Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet,

**14.** beträffande *frågan huruvida till bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner skall beräknas ett i förhållande till regeringens förslag med 1 000 000 kr. ökat belopp under anslaget B 15 Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* av Tore Nilsson (m) och Ingrid Diesen (m) som – vid bifall till reservationen 10 – anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 20 som börjar med "Utskottet avstyrker" och slutar med "och musikinstitutioner" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker motionen 1977/78:560, yrkande 2, såvitt gäller frågan om en ökning i förhållande till regeringens förslag av medelsanvisningen under anslaget B 15 Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner.

*dels* utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. att riksdagen beträffande frågan om en i förhållande till vad som beräknats i propositionen med 1 000 000 kr. ökad medelsanvisning under anslaget B 15 Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner bifaller motionen 1977/78:560, yrkande 2, såvitt nu är i fråga,

**15.** beträffande *medelsanvisningen under anslaget B 15 Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som – vid bifall till reservationen 12 – anser

*dels* att den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar med "Beträffande anslagsbeloppet" och på s. 21 slutar med "i fråga" bort ha följande lydelse:

Som en följd av den ståndpunkt utskottet intagit till frågan under vilket anslag medel till de regionala skådebanorna skall anvisas tillstyrker utskottet motionen 1977/78:556, yrkande 3 b, om anvisande av ett belopp av 109 540 000 kr. under förslagsanslaget Bidrag till regionala och lokala teater-,

dans- och musikinstitutioner. Utskottet avstyrker därmed både propositionens förslag om anvisande av 112 079 000 kr. och förslaget i motionen 1977/78:560, yrkande 2, om anvisande av 110 540 000 kr.

*dels* att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. att riksdagen beträffande medelsanvisningen under anslaget B 15 med anledning av propositionen 1977/78:100 och motionen 1977/78:560, yrkande 2, såvitt nu är i fråga, samt med bifall till motionen 1977/78:556, yrkande 3 b, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 109 540 000 kr.,

**16.** beträffande *medelsanvisningen under anslaget B 15 Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* av Tore Nilsson (m) och Ingrid Diesen (m) som – vid bifall till reservationerna 10, 13 och 14 – anser

*dels* att den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar med "Beträffande anslagsbeloppet" och på s. 21 slutar med "i fråga" bort ha följande lydelse:

Beträffande anslagsbeloppet under anslaget B 15 tillstyrker utskottet motionen 1977/78:560, yrkande 2, innebärande att anslaget uppförs med 110 540 000 kr. Utskottet avstyrker därmed såväl propositionen som motionen 1977/78:556, yrkande 3 b, såvitt nu är i fråga.

*dels* att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. att riksdagen beträffande medelsanvisningen under anslaget B 15 med anledning av propositionen 1977/78:100 och motionen 1977/78:556, yrkande 3 b, såvitt nu är i fråga, samt med bifall till motionen 1977/78:560, yrkande 2, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 110 540 000 kr.,

**17.** beträffande *medelsanvisningen under anslaget B 18 Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som – vid bifall till reservationen 12 – anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 21 som börjar med "Även beträffande" och slutar med "5 774 000 kr." bort ha följande lydelse:

Utskottet har ingen annan erinran mot den i propositionen föreslagna medelsanvisningen under anslaget B 18 Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet än som framgår av den ståndpunkt utskottet intagit till

frågan om anvisande under anslaget av medel även till de regionala skådebanorna. Utskottet tillstyrker yrkande 3 b i motionen 1977/78:556 om anvisande under anslaget av 8 313 000 kr. och avstyrker de i propositionen och motionen 1977/78:560, yrkande 1, framförda förslagen beträffande anslagsbeloppet.

*dels* utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse

8. att riksdagen beträffande medelsanvisningen under anslaget B 18 med anledning av propositionen 1977/78:100 och motionen 1977/78:875, yrkande 1, såvitt nu är i fråga, med avslag på motionen 1977/78:560, yrkande 1, såvitt nu är i fråga, och med bifall till motionen 1977/78:556, yrkande 3 b, såvitt nu är i fråga, till *Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 8 313 000 kr.,

**18.** beträffande *medelsanvisningen under anslaget B 18 Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet* av Tore Nilsson (m) och Ingrid Diesen (m) som – vid bifall till reservationerna 10 och 13 – anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 21 som börjar med "Även beträffande" och slutar med "5 774 000 kr." bort ha följande lydelse:

Beträffande medelsanvisningen i övrigt under B 18 tillstyrker utskottet motionen 1977/78:560, yrkande 1, såvitt nu är i fråga, innebärande att riksdagen anvisar ett anslag av 2 327 000 kr. Utskottet avstyrker däremot motionerna 1977/78:556, yrkande 3 b, och 1977/78:875, yrkande 1, båda motionerna såvitt nu är i fråga.

*dels* utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. att riksdagen beträffande medelsanvisningen under anslaget B 18 med anledning av propositionen 1977/78:100, med bifall till motionen 1977/78:560, yrkande 1, såvitt nu är i fråga, och med avslag på motionerna 1977/78:556, yrkande 3 b, och 1977/78:875, yrkande 1, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 2 327 000 kr.,

vid **punkten 21** (Bidrag till folkbibliotek)

**19.** beträffande *frågan om en förstärkning av bokutlåningen på arbetsplatser* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som anser att

*dels* den del av utskottets ytrande på s. 34 som börjar med "Utskottet får" och slutar med "angående arbetsplatsutlåning" bort ha följande lydelse:

Utskottet har den bestämda uppfattningen att något av det bästa man kan göra för att sprida kännedom om god litteratur till nya grupper är att satsa på arbetsplatsutlåning. Ett stort antal kommuner har utarbetat planer för att inleda verksamhet med arbetsplatsutlåning men har av ekonomiska skäl ansett sig tvungna att uppskjuta starten. En väsentlig del av de anslagsmedel som av staten anvisas till lokal biblioteksverksamhet bör därför användas till förstärkning av insatserna på detta område. Utskottet tillstyrker yrkande 4 i motionen 1977/78:556 som innebär att riksdagen skall ansluta sig till motionärerna i denna fråga och ge denna sin mening till känna för regeringen. Med detta har utskottet också gett uttryck åt en positiv uppfattning om yrkandet 5 i motionen 1977/78:1388 i vad det gäller ett uttalande av riksdagen om att bokutlåningen på arbetsplatser skall fortsätta och byggas ut vidare.

*dels* att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. att riksdagen med bifall till motionen 1977/78:556, yrkande 4, och med anledning av motionen 1977/78:1388, yrkande 5, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga, som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen 1977/78:556 anförts angående en förstärkning av bokutlåningen på arbetsplatser,

vid **punkten 24** (Vissa bidrag till bildkonst)

**20.** beträffande *frågan om ett i förhållande till vad som beräknas i propositionen ökat bidrag till Konstfrämjandet* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 36 som börjar med "Under punkten" och slutar med "160 000 kr." bort ha följande lydelse:

Den ökning av medelsanvisningen till Konstfrämjandet som föreslås under detta anslag motsvarar ungefär 8 % av nuvarande belopp. Med hänsyn till den i motionen 1977/78:556 framförda, under punkten 3 i det föregående redovisade, allmänna motiveringen för en höjning av vissa anslag i kulturavsnittet i budgetpropositionen tillstyrker utskottet det i nämnda motion gjorda yrkandet 5, såvitt det gäller en ökning av medelsanvisningen till Konstfrämjandet med 160 000 kr. utöver regeringens förslag.

*dels* utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till Konstfrämjandet med bifall till motionen 1977/78:556, yrkande 5, såvitt nu är i fråga, beslutar att 160 000 kr. utöver vad som beräknats i propositionen skall anvisas för detta ändamål,

**21.** beträffande *frågan om ett i förhållande till vad som beräknas i propositionen ökat bidrag till Sveriges konstföreningars riksförbund* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 36 som börjar med "Vad beträffar" och slutar med "231 000 kr." bort ha följande lydelse:

Av skäl som anförts i motionen 1977/78:556 tillstyrker utskottet att medelsanvisningen till Sveriges konstföreningars riksförbund höjs med ca fem procentenheter, vilket innebär en höjning med 35 000 kr. utöver vad som beräknats i propositionen. Vid bifall härtill blir yrkandet i motionen 1977/78:561 om en höjning med 231 000 kr. i någon mån tillgodosett.

*dels* utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen beträffande frågan om ett i förhållande till vad som beräknats i propositionen ökat bidrag till Sveriges Konstföreningars riksförbund med anledning av motionen 1977/78:561 och med bifall till motionen 1977/78:556, yrkande 5, båda motionerna såvitt nu är i fråga, beslutar att 35 000 kr. utöver vad som föreslagits i propositionen skall anvisas för detta ändamål,

**22.** beträffande *anslagsbeloppet* av Georg Andersson (s), Ingemar Leander (s), Åke Green (s), Lars-Ingvar Sörenson (s), Hans Alsén (s), Lennart Bladh (s) och Catarina Rönnung (s) som anser att utskottet under 3 bort hemställa att riksdagen i den mån den bifaller reservationerna 20 och 21 till *Vissa bidrag till bildkonst* för budgetåret 1978/79 bör anvisa det av utskottet förordade reservationsanslaget med den ökning som föranleds av riksdagens beslut med anledning av nämnda reservationer.

vid **punkten 27** (Riksantikvarieämbetet: Vård och underhåll av fornlämningar och kulturhistoriskt värdefulla byggnader)

**23.** av Tore Nilsson (m) och Ingrid Diesen (m) som – vid bifall till reservationen 1 – anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 39 som börjar med "Under punkten" och slutar med "föreslagna reservationsanslaget" bort ha följande lydelse:

Under punkten 2 i detta betänkande har utskottet tillstyrkt yrkande 1 i motionen 1977/78:1522 om ett i förhållande till regeringens förslag med 700 000 kr. minskat reservationsanslag till statens kulturråd för rådets utrednings- och utvecklingsarbete. Som motionärerna påpekar betonade

utskottet i betänkandet 1976/77:1 det önskvärda i att riksantikvarieämbetet disponerade större resurser för att enligt 9 § fornminneslagen i särskilda fall kunna stödja vård och underhåll av fornlämningar och kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Utskottet delar motionärernas uppfattning att ovan nämnda summa om 700 000 kr. bör utnyttjas för en höjning av förevarande anslag till 4 887 000 kr.

*dels* utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av propositionen 1977/78:100 och med bifall till motionen 1977/78:1522, yrkande 2, till *Riksantikvarieämbetet: Vård och underhåll av fornlämningar och kulturhistoriskt värdefulla byggnader* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 4 887 000 kr.,

vid **punkten 32** (Bidrag till regionala museer)

**24.** av Tore Nilsson (m) och Ingrid Diesen (m) som anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 46 som börjar med "Utskottet, som" och slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Utskottet, som under närmast följande punkt i detta betänkande återkommer till frågan om anslag till Riksutställningar, ansluter sig till den i motionen 1977/78:559 framförda uppfattningen att en uppräkning av anslaget till de regionala museerna är angelägen. Utskottet avstyrker därför propositionens förslag i fråga om anslagsbeloppet och tillstyrker motionen 1977/78:559, yrkande 1.

*dels* utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med anledning av propositionen 1977/78:100 och med bifall till motionen 1977/78:559, yrkande 1, till *Bidrag till regionala museer* för budgetåret 1978/79 anvisar ett förslagsanslag av 14 340 000 kr.,

vid **punkten 33** (Riksutställningar)

**25.** av Tore Nilsson (m) och Ingrid Diesen (m) som anser att

*dels* den del av utskottets yttrande på s. 46 som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till den i motionen 1977/78:559 framförda uppfattningen angående Riksutställningar och tillstyrker därför att förevarande anslag minskas med 280 000 kr. i förhållande till förslaget i propositionen.

*dels* utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av propositionen 1977/78:100 och med bifall till motionen 1977/78:559, yrkande 2, till *Riksutställningar* för budgetåret 1978/79 anvisar ett reservationsanslag av 9 526 000 kr.

**Särskilt yttrande**

vid **punkten 13** (Rikskonsertverksamhet) beträffande *behovet av en prövning av verksamheten vid Stiftelsen Institutet för rikskonserter* av Tore Nilsson (m) och Ingrid Diesen (m):

Utskottets redovisning av vissa delar av Rikskonserters verksamhet liksom av pågående utrednings- och granskningsarbete belyser väl den splittrade bild som motionärerna riktat uppmärksamheten på. Utskottet vill dock ej förorda en samlad prövning av Rikskonserters framtida roll och uppgifter. Vi bedömer att de resultat som nu i stället blir redovisade separat kommer att bekräfta behovet av en mer övergripande prövning av institutets verksamhet och förutsätter att erforderliga initiativ då tas.